

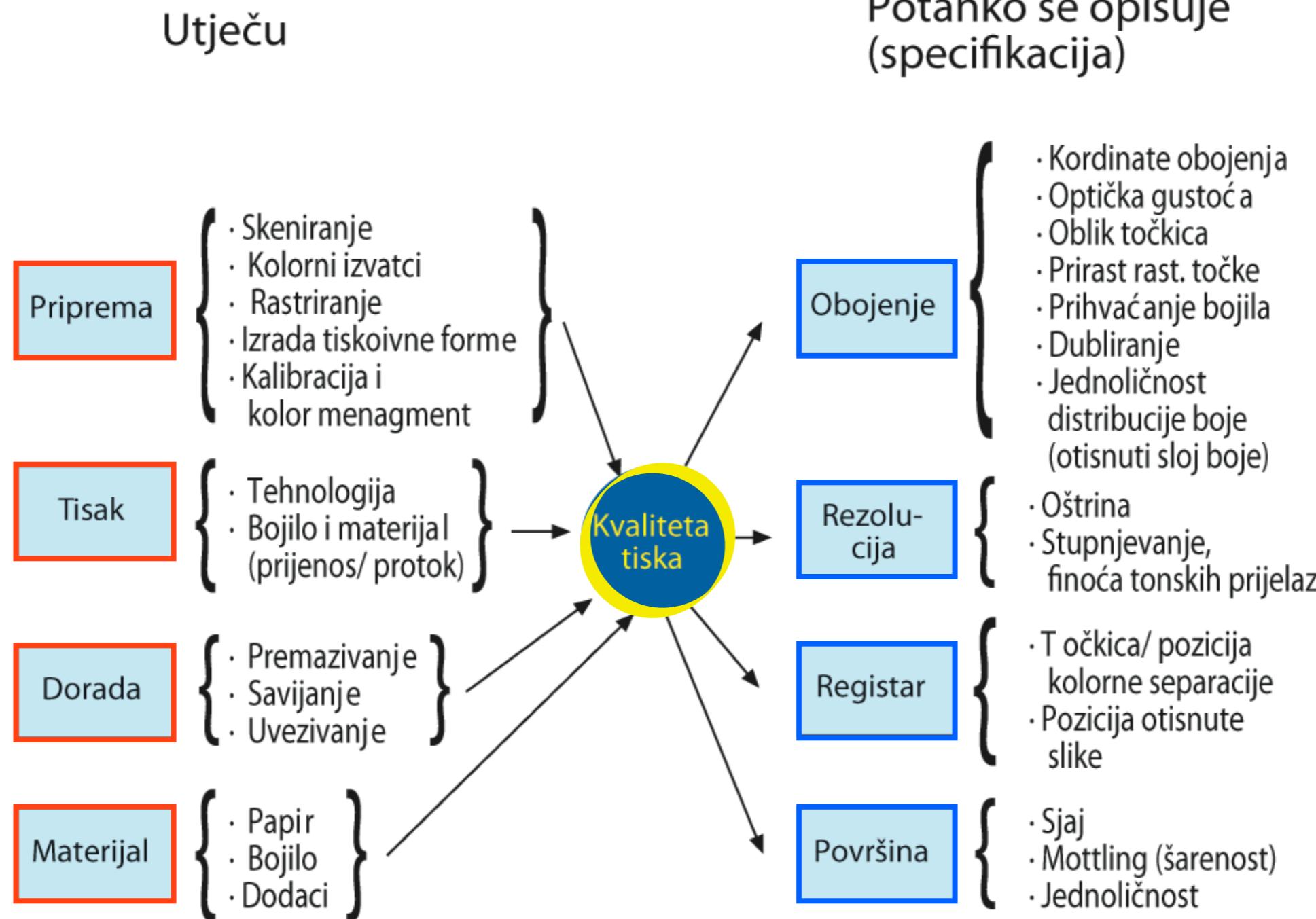
**University of Zagreb
Faculty of Graphic Arts
Department of Printing**

MJERITELJSTVO UTISKU I PERIFERNE JEDINICE

PREDAVANJE br. 5

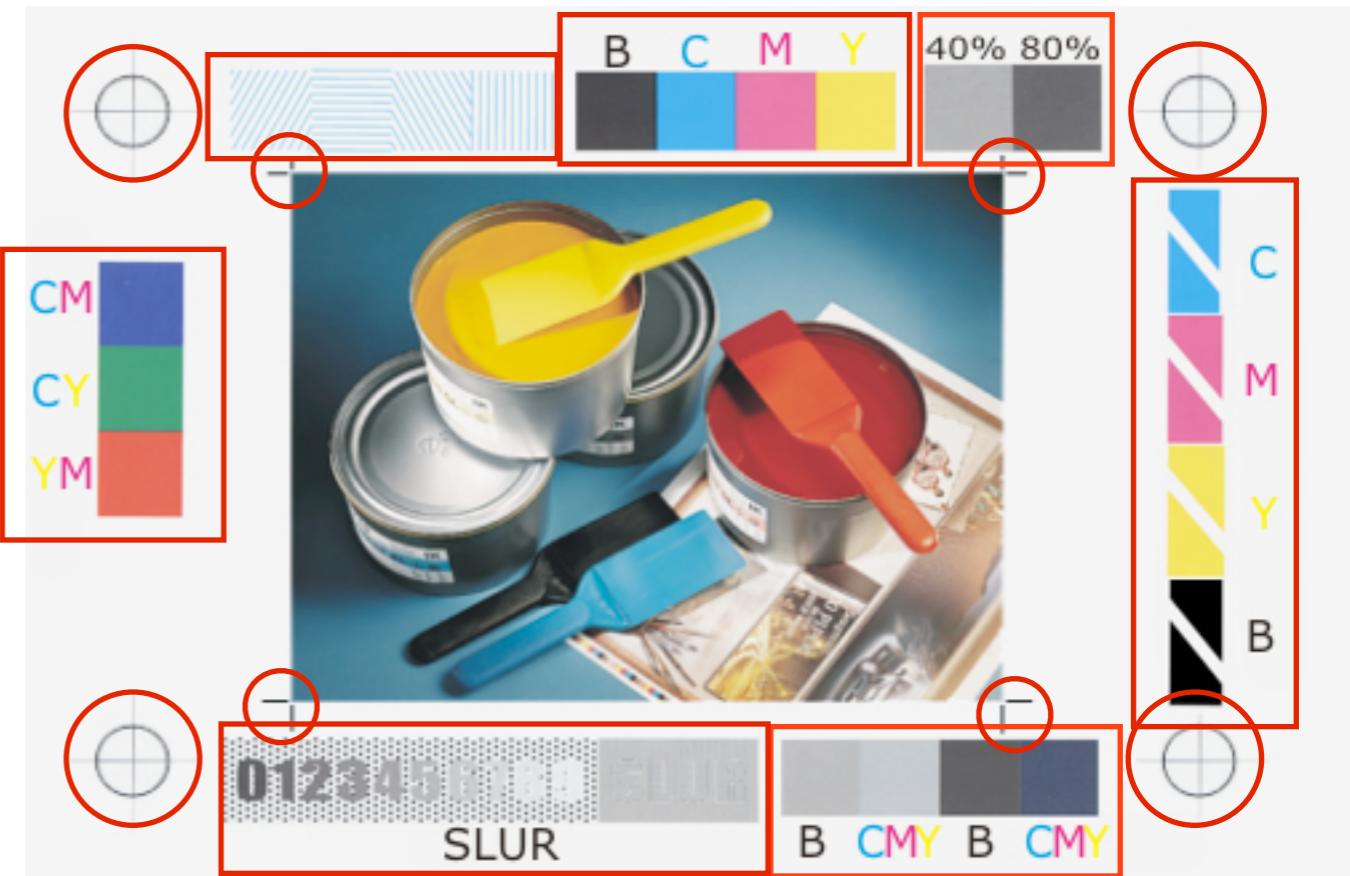
prosinaci, 2011

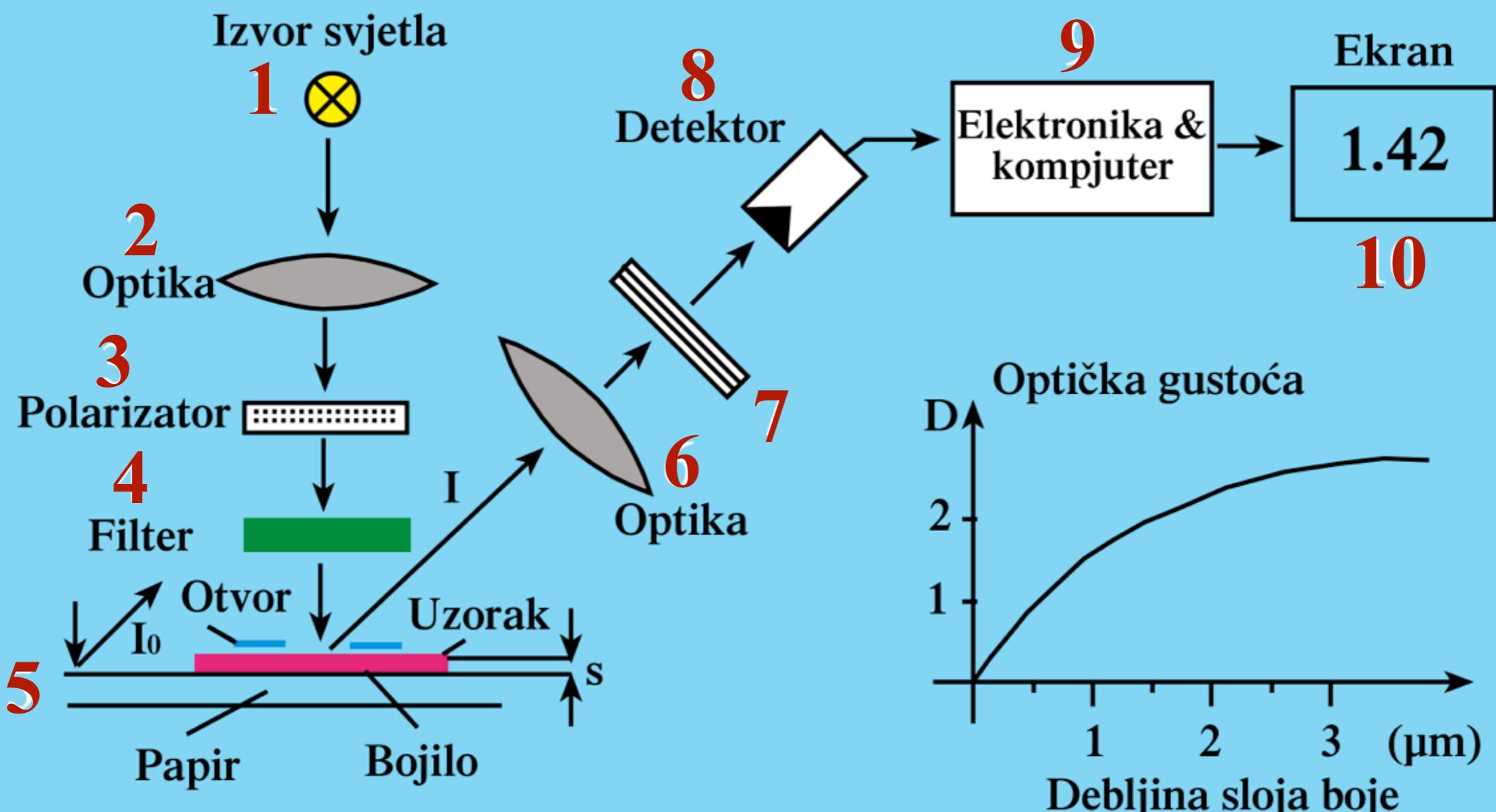
Praćenje kvalitete u tisku

Denzitometrija

- Denzitometrija predstavlja mjernu metodu koja se danas uglavnom koristi u pripremnom i tiskarskom procesu.
- Denzitometri mogu samo mjeriti debljinu nanosa bojila, ali ne mogu definirati vizualno nastalo obojenje. Ne određuju ton boje, već su za to su potrebni drugi uređaji "spektrofotometri".
- Ovakva metoda naziva se i **refleksijska denzitometrija**. Bijelo svjetlo se šalje kroz sistem leća do otisnute tiskovne podloge.
- Svjetlost prolazi kroz sloj boje i reflektira se sa tiskovne podloge. Tada tu svjetlost prihvata drugi sistem leća koji ju prihvata i valorizira.
- Metoda se koriste za definiranje slijedećih tiskarskih parametara: gustoća obojenja (D), relativnu tonsku vrijednost (RTV), relativni tiskovni kontrast (K), prirast (Z), sivoća (G), trapping (Tr), pogreška tona (He), sivi balans.

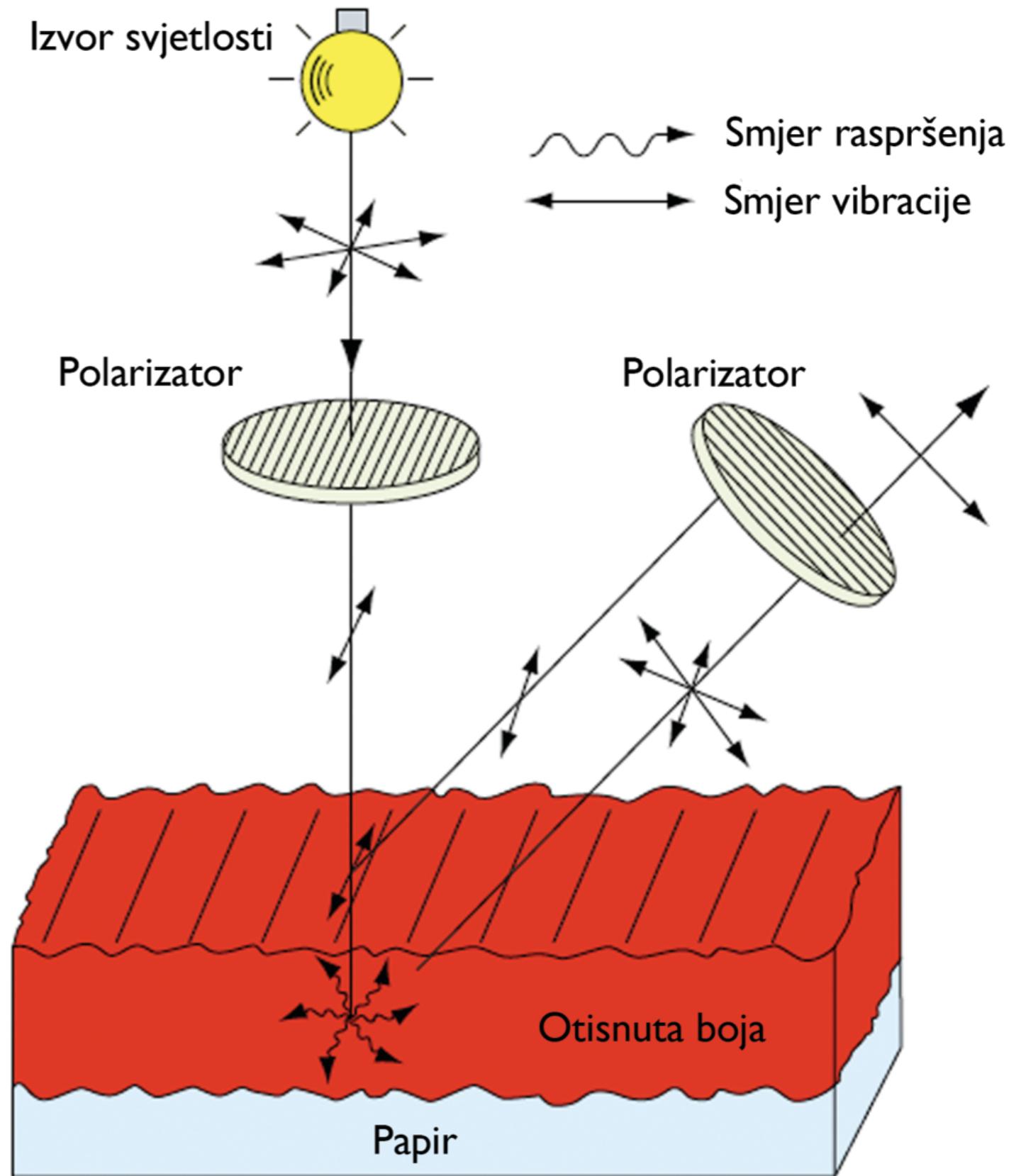

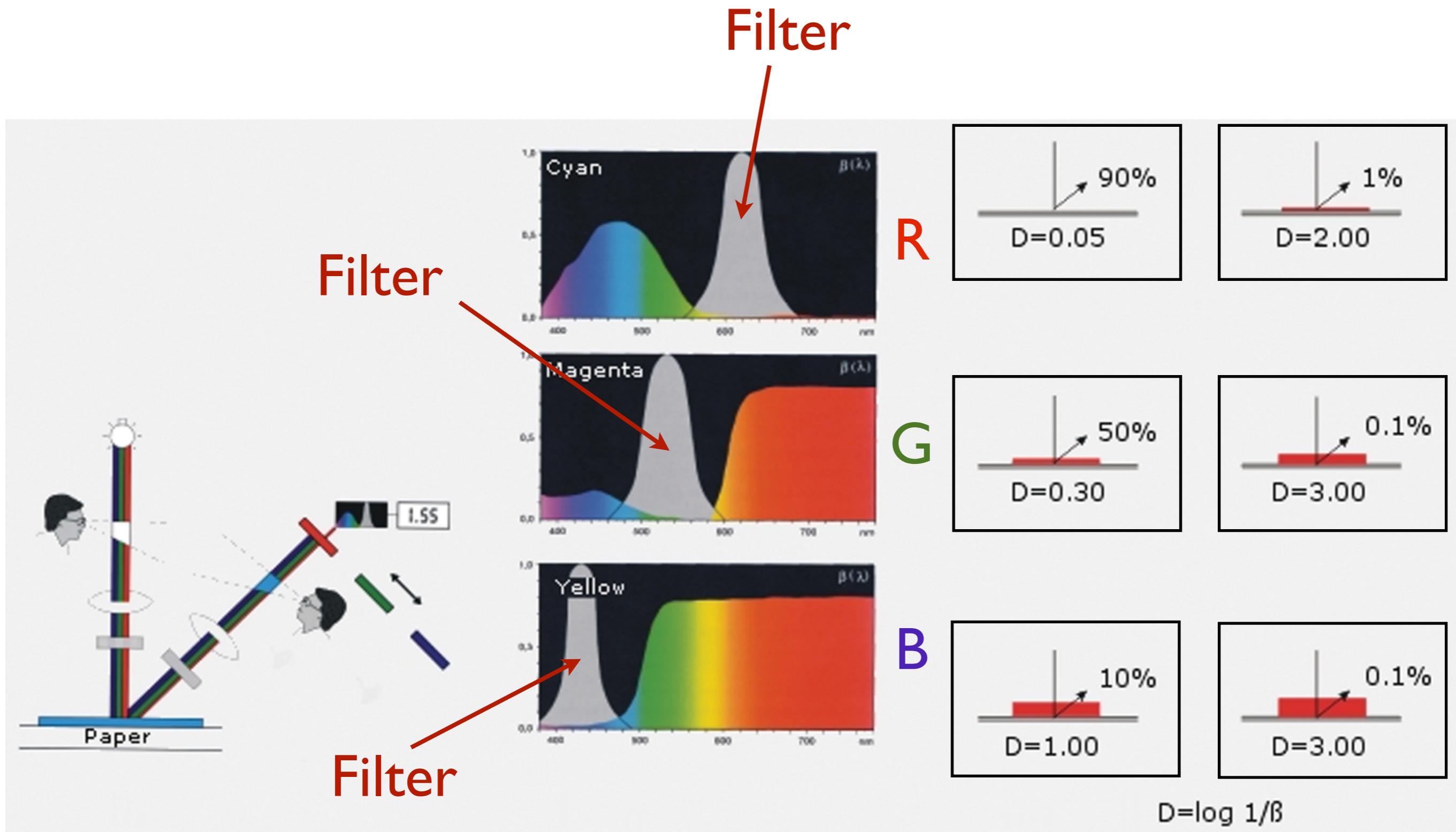

$$\text{Reflektancija: } \beta = \frac{I}{I_0}$$

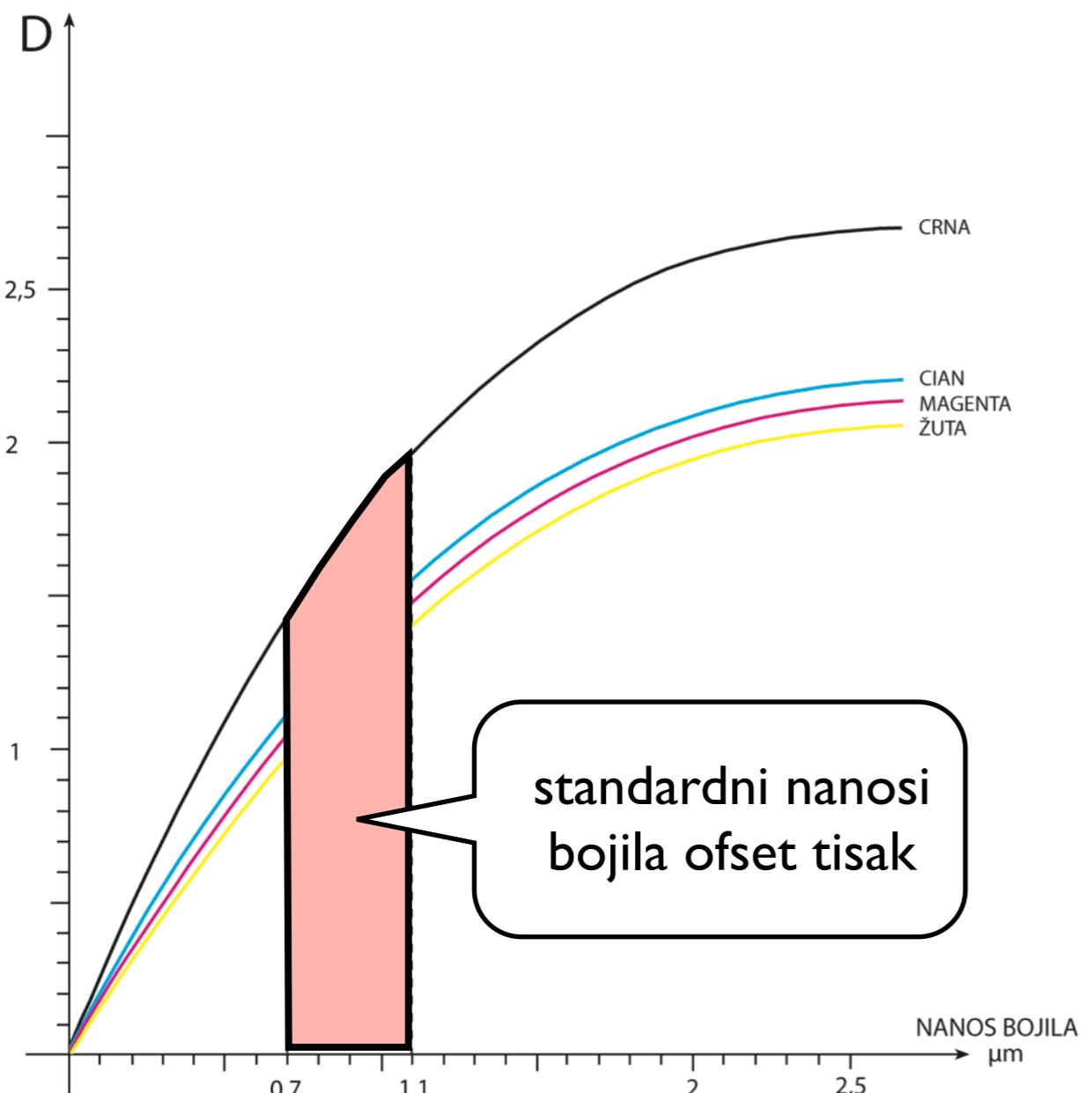
$$\text{Gustoća obojenja: } D = \log \frac{1}{\beta}$$

Princip rada polarizacijskog filtera

Odnos gustoće obojenja, opaciteta i transmisije

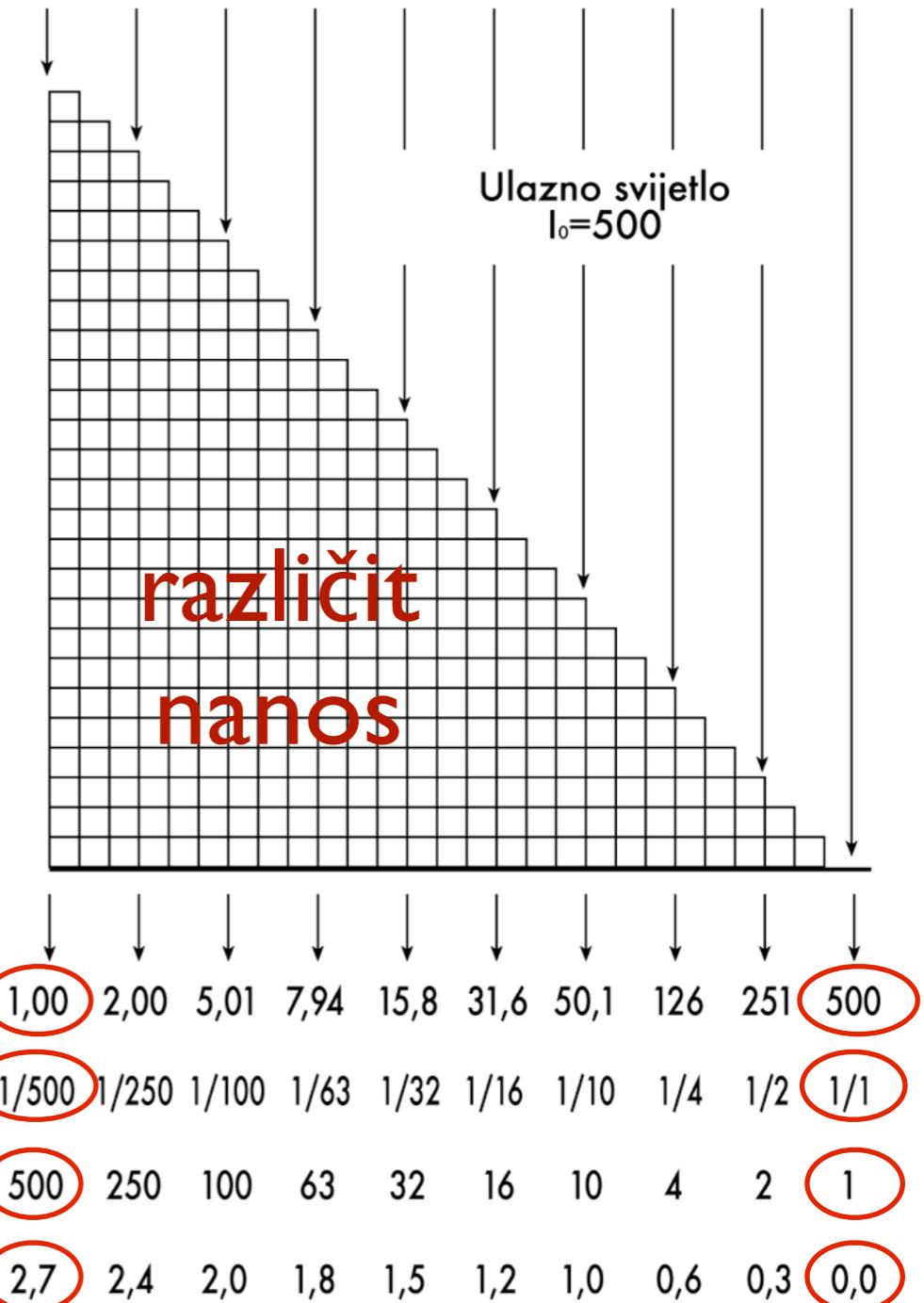
GUSTOĆA
OBOJENJA

Jakost izlaznog svjetla I

Transparencija $T = I/I_0$

Opacitet $O = I_0/I$

Gustoća zac
 $D = \log O$

Mjerenje gustoće obojenja u tisku

Ručni denzitometri koji rade sa računalom

- koriste se u pripremnom procesu
- nemogu samostalno raditi
- mala brzina mjerenja
- za kontrolu izrađenih filmova
- niska cijena

Ručni portabl denzitometri

- rade samostalno (moguće ih spojiti i s računalom)
- namjenjeni kontroli probnih otisaka
- niska brzina mjerenja
- primjena u manjim tiskarama

Automatski denzitometri za kontrolu tiska

- namjenjeni mjerenu specijalnih kontrolnih stripova
- velika brzina mjerenja
- sastavni dio CPC 20

Princip denzitometrijske automatske kontrole tiska

Rastertonska vrijednost

$$FD(\%) = \frac{1 - 10^{-DR}}{1 - 10^{-DV}} \cdot 100$$

Prirast rastertonske vrijednost

$$Z(\%) = F_D(\%) - F_F(\%)$$

Relativni tiskovni kontrast

$$K_{REL} (\%) = \frac{D_V - D_R}{D_V} \cdot 100$$

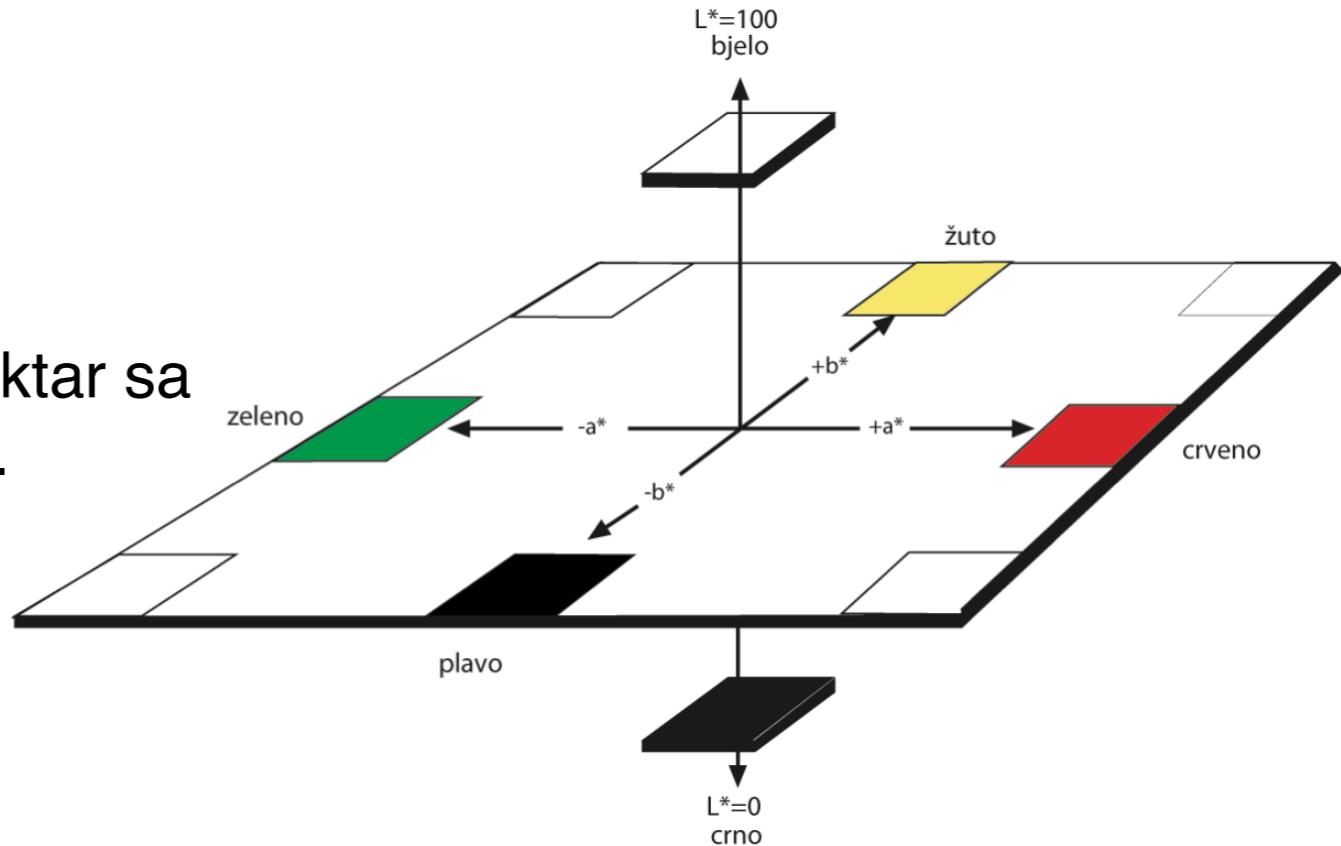
Traping

$$FA_2(\%) = \frac{D_{1+2} - D_1}{D_2} \cdot 100$$

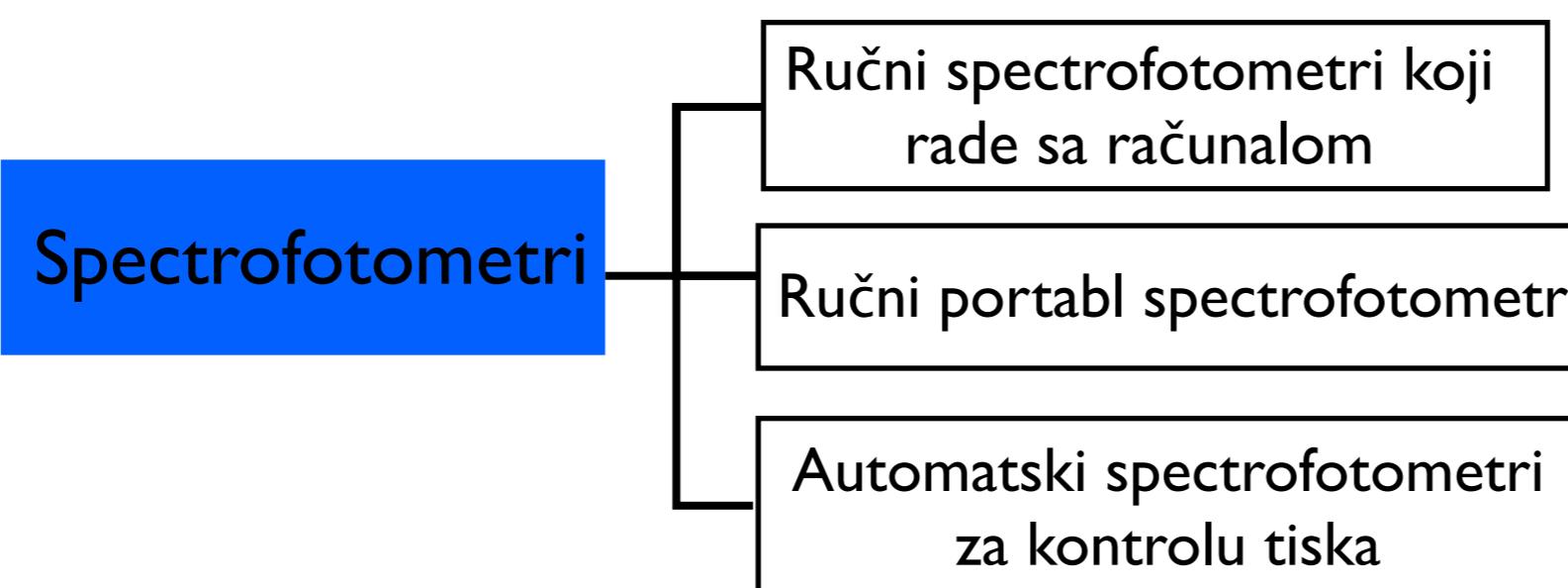
$$FA_3(\%) = \frac{D_{1+2+3} - D_{1+2}}{D_3} \times 100$$

Spektrofotometrija

- Spektralna metoda koristi cijeli vidljivi spektar sa reflektiranog uzorka željene mjerene boje.
To omogućuje i točno ocjenjivanje boje.

- Jedan analogno digitalni konverter (pretvarač) pretvara analogne svjetlosne vrijednosti u digitalne i ugrađena računala izračunavaju kolorne kordinate iz tih digitalnih vrijednosti (npr. u CIELAB kolorni prostor).

$$\Delta L^* = L^*_{\text{mjereno}} - L^*_{\text{stand}}$$

$$\Delta a^* = a^*_{\text{mjereno}} - a^*_{\text{stand}}$$

$$\Delta b^* = b^*_{\text{mjereno}} - b^*_{\text{stand}}$$

$$\Delta E_{ab}^* = \sqrt{\Delta L^{*2} + \Delta a^{*2} + \Delta b^{*2}}$$

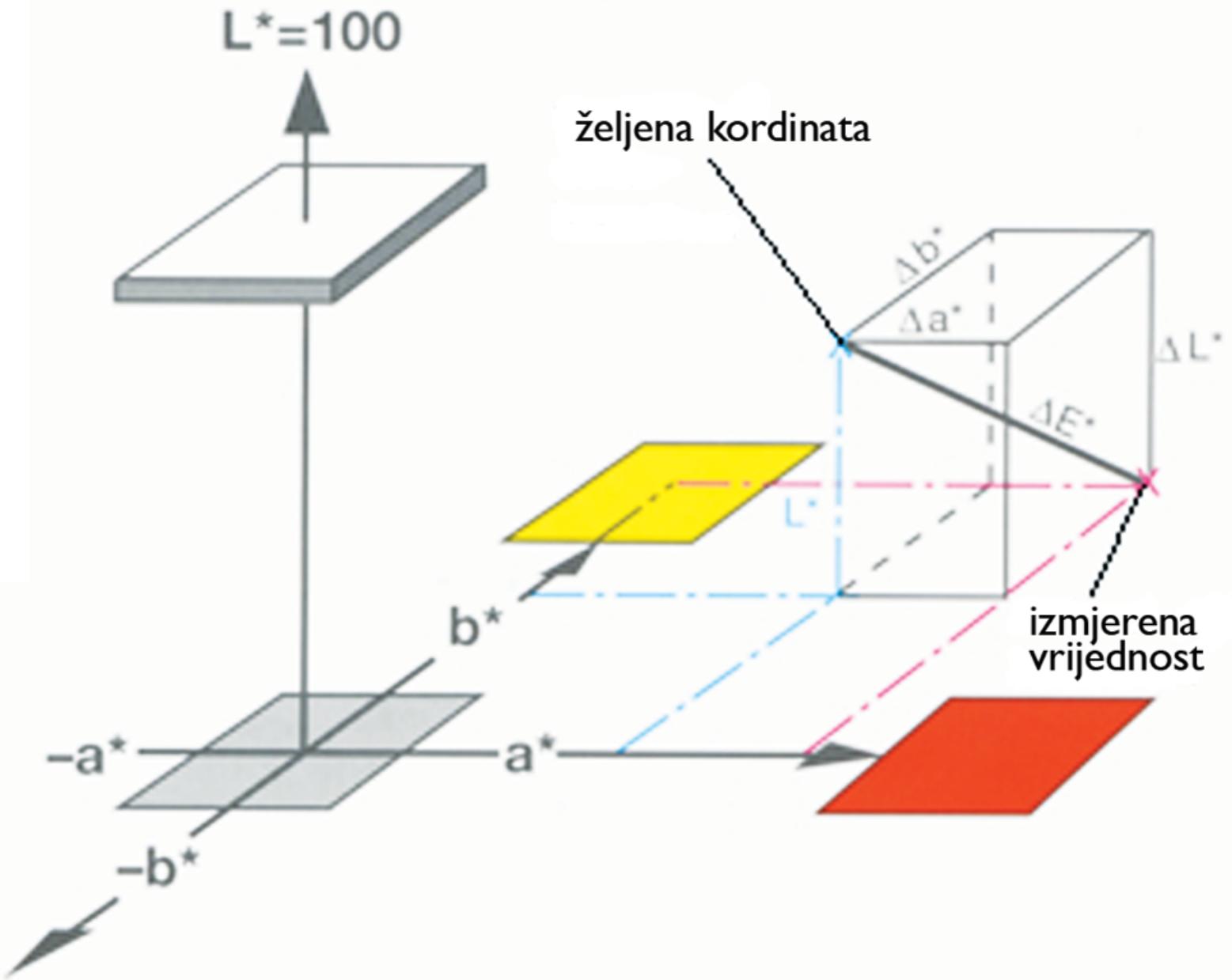
$\Delta E = 0 - 1$ odstupanje nije vidljivo

$\Delta E = 1 - 2$ veoma malo odstupanje

$\Delta E = 2 - 3,5$ srednje odstupanje

$\Delta E = 3,5 - 5$ očito odstupanje

$\Delta E > 5$ jako odstupanje

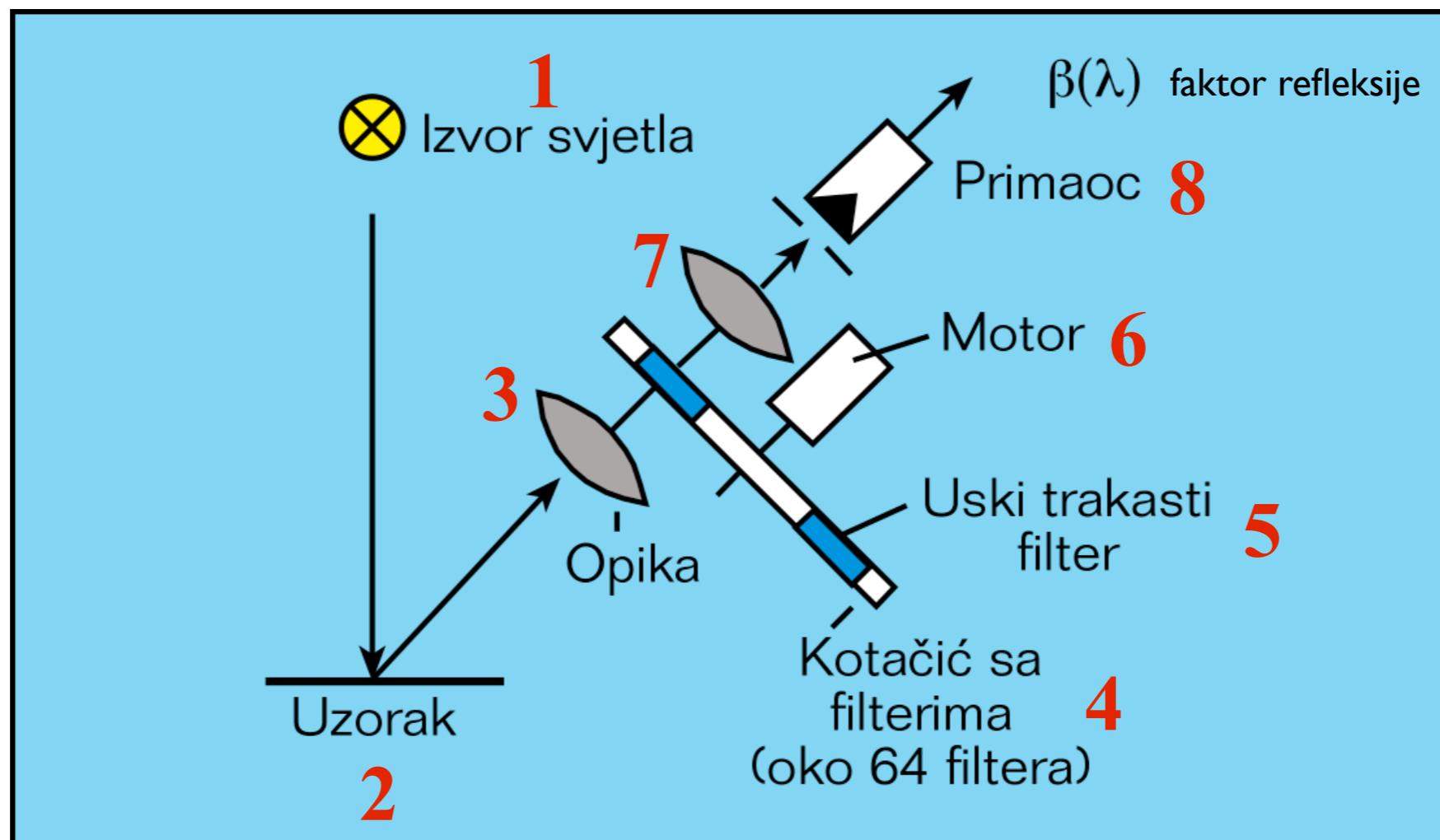
Osnovna konstrukcija ručnih spektrofotometara

na principu rotirajućih filtera

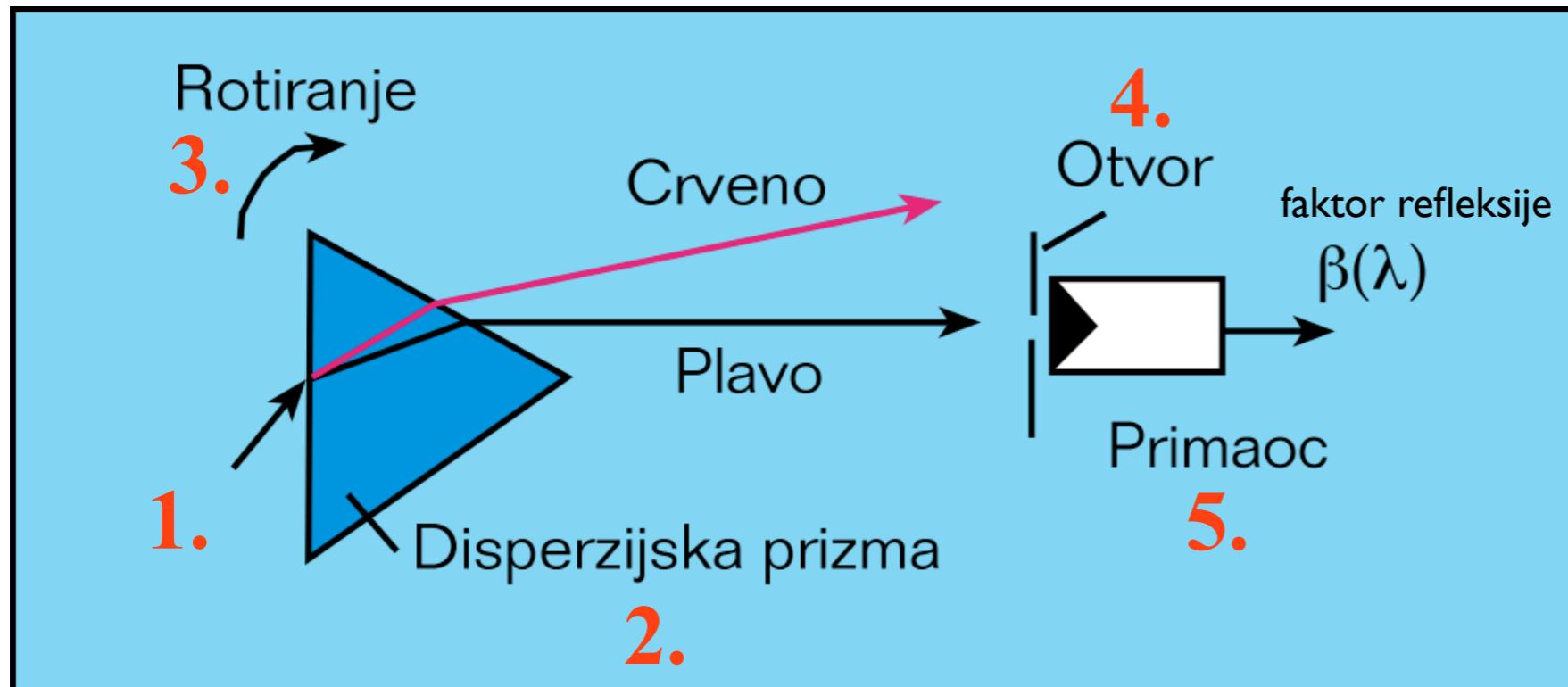
na principu monokromatora

na principu većeg broja loma svjetla

Princip rotirajućih filtera

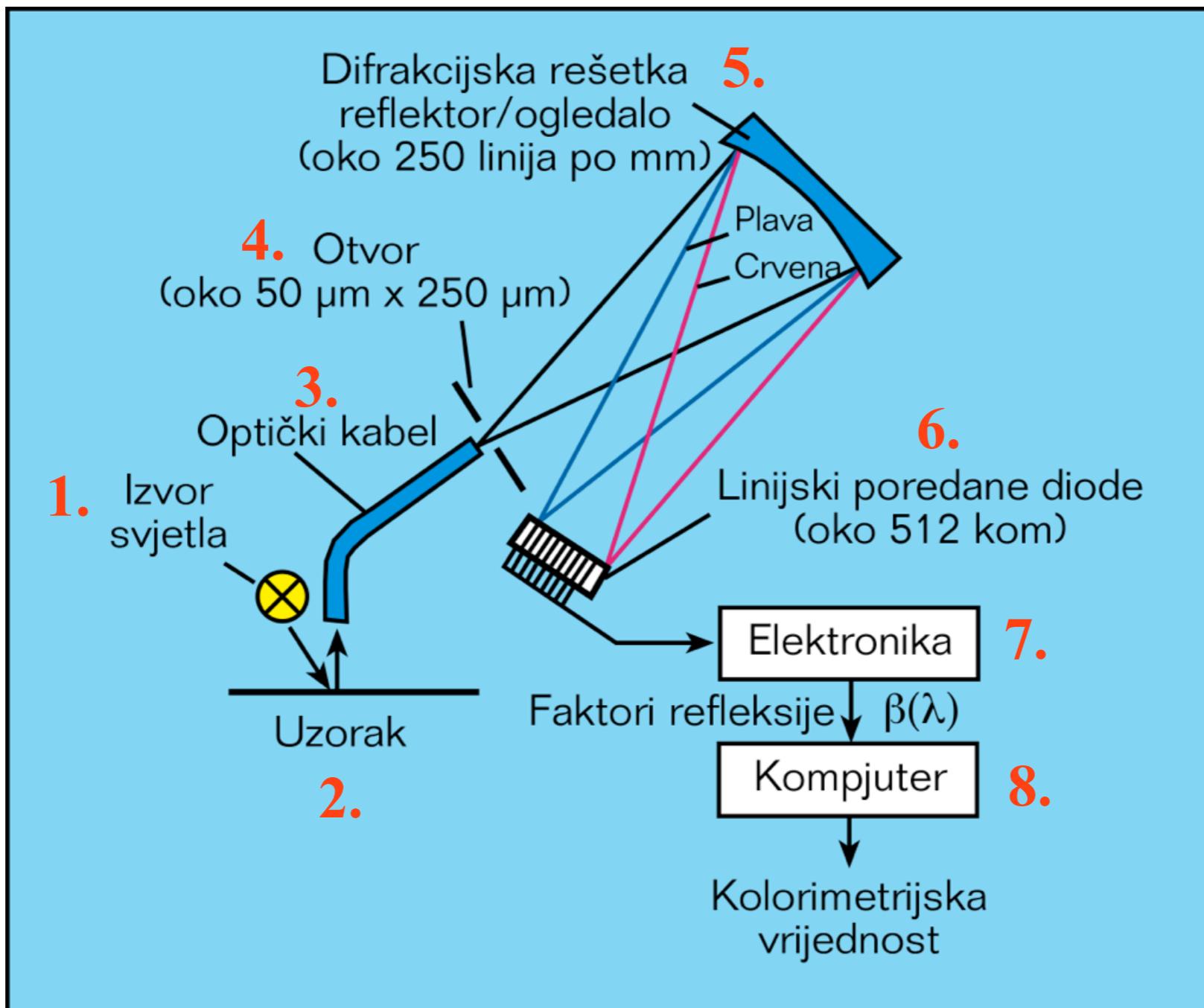

Princip monokromatora

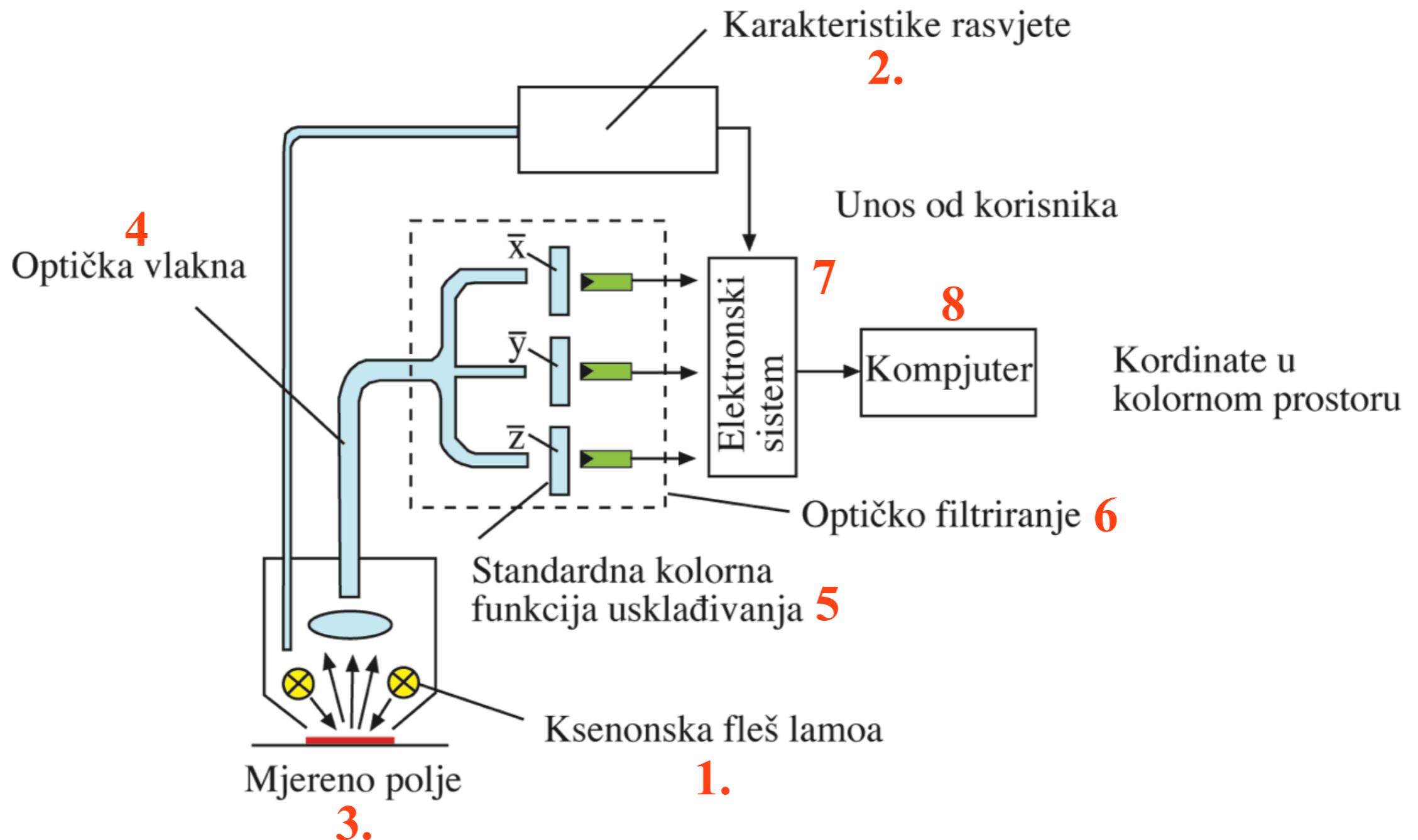

optika 45° - 0°

Princip sa većim brojem lomova svjetlosti

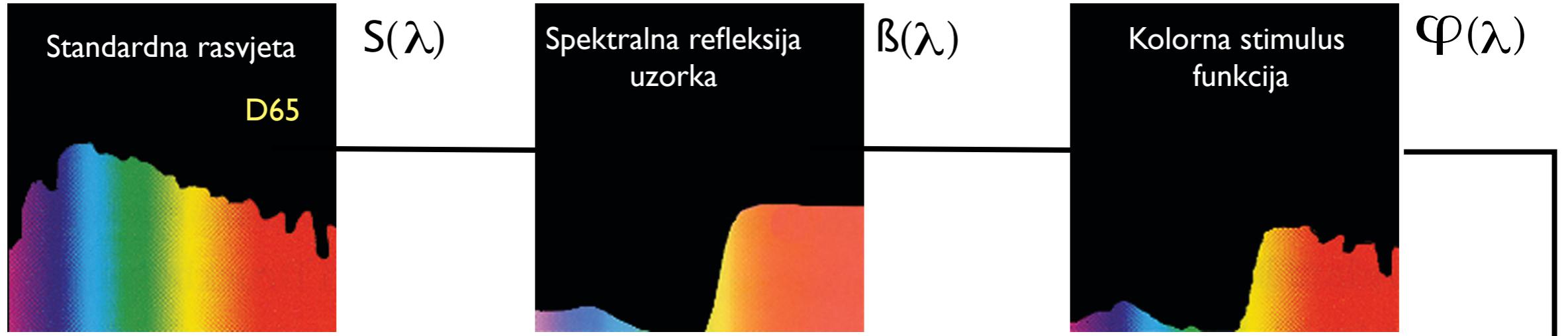

Osnovni konstrukcija automatskih spectrofotometra

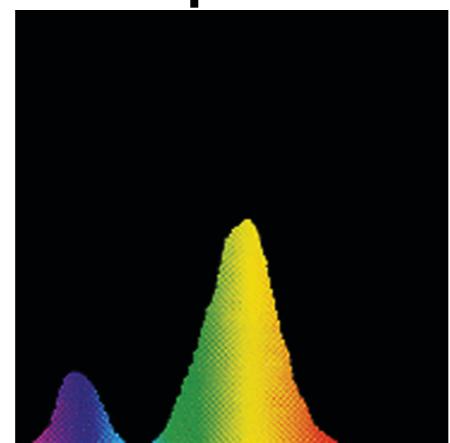

Osnovni princip rada automatskih spectrofotometra

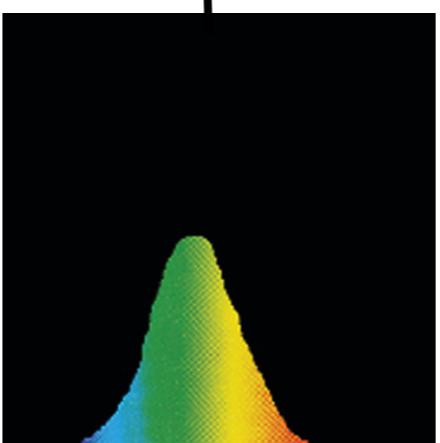
- Izračun standardne kolorne vrijednosti ovisi o **valnoj duljini lamda** (npr. u području valnih duljina od 400 do 700 nm u koraku od 5 nm).
- U prvom koraku je izračun, **relativne spektralna distribucija stand. osvjetljenja (S)** za svaku spektralnu boju u svjetlosti, koja je umnožena sa **refleksijskom vrijednošću (beta)** mjerene boje.
- Rezultat je **kolorna stimulusna funkcija phi**.
- U drugom koraku izračuna, vrijednost **kolorne stimulusne funkcije** se umnožava sa tom **standardnom kolornom funkcijom usklađivanja**.
- Površine ispod te 3 krivulje izračunavaju se na način da se uklopi (integrira) umnožak sa standardizacijskim faktorom.
- Rezultat je **standardna kolorna vrijednost X,Y,Z** koja opisuje izmjerenu vrijednost.

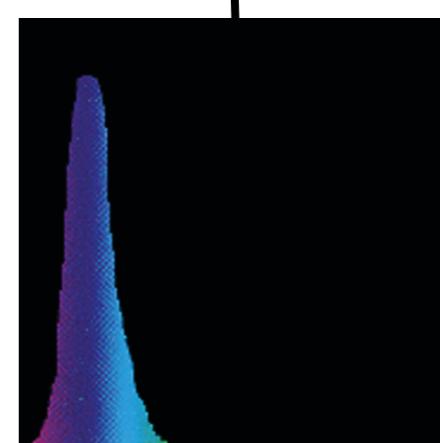
Standardna
kolorna
funkcija
usklađivanja

$$\bar{X}(\lambda)$$

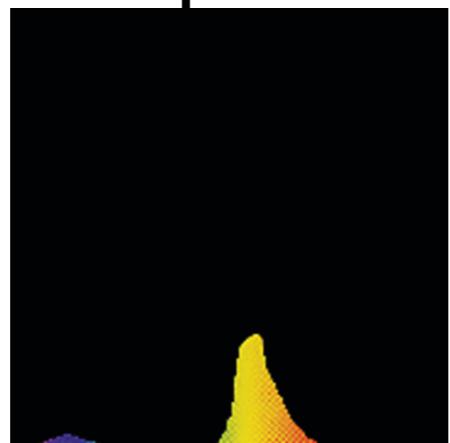

$$\bar{Y}(\lambda)$$

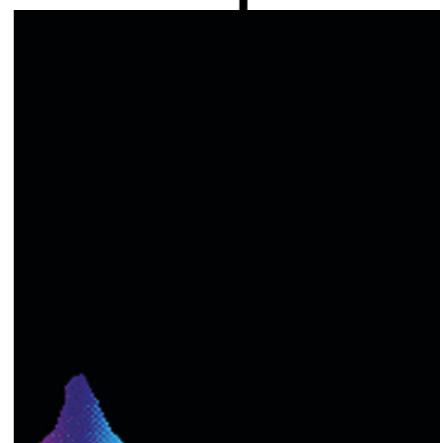
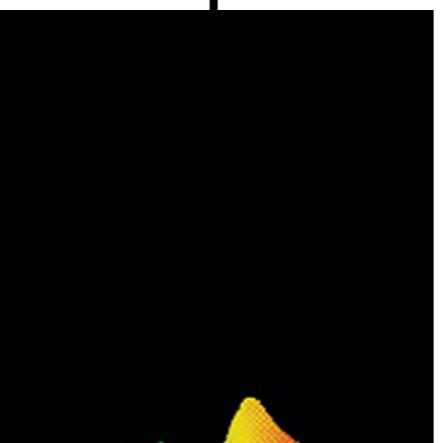

$$\bar{Z}(\lambda)$$

Integracija,
umnožavanje i
standardizacija

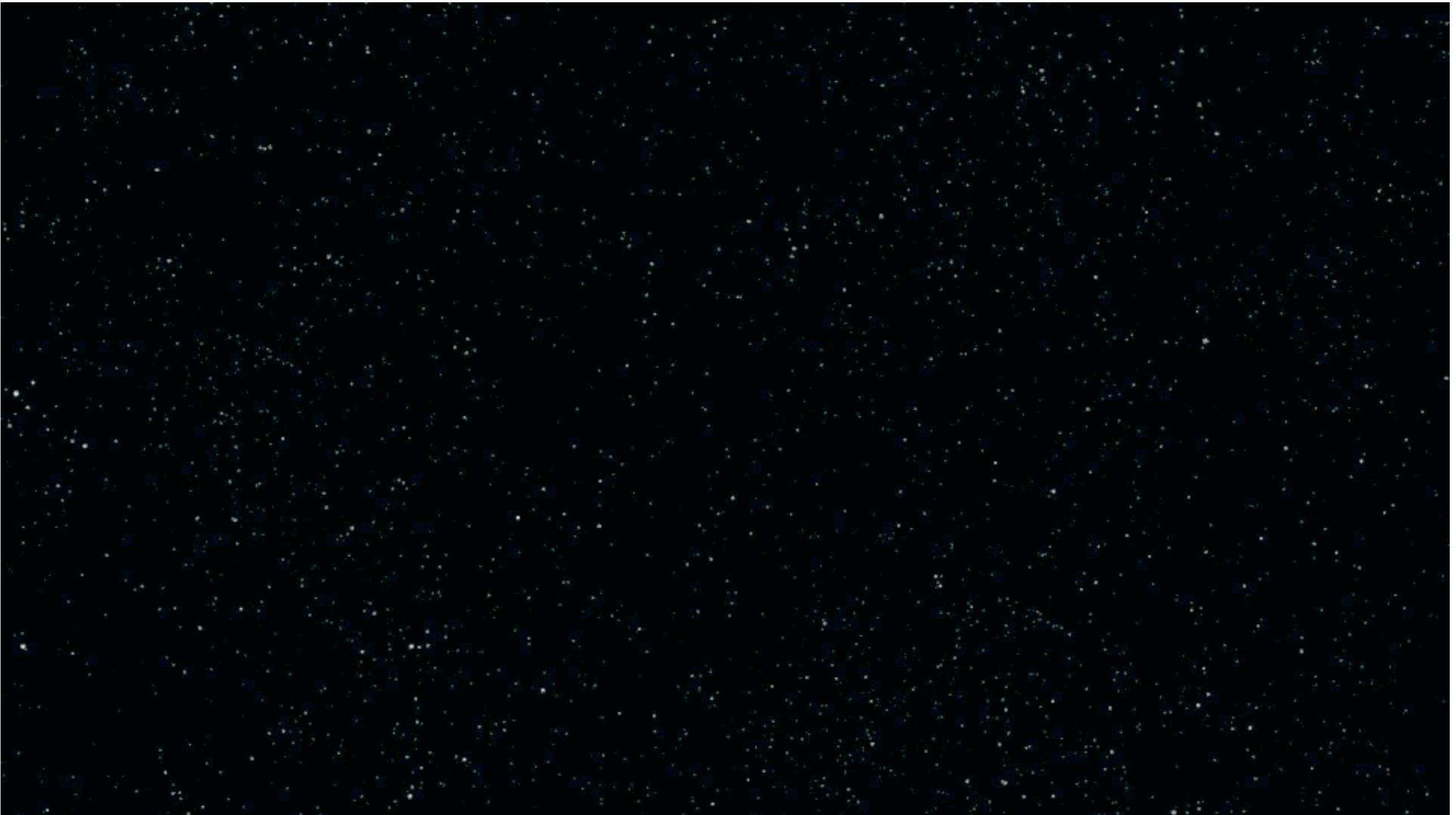
Standarde
kolorne
vrijednosti

Princip automatske spektrofotometrijske kontrole kontrolnog stripa

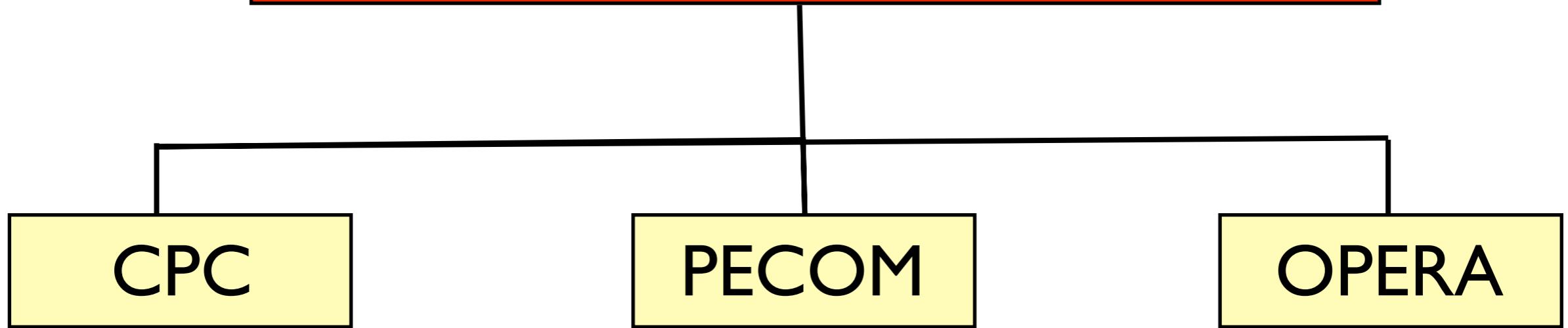

Princip automatske spektrofotometrijske kontrole cijelog arka

Pauza

Sustavi za prećenje i regulaciju otiska

Computer Print Control

Process Electronic Control
Organisation Management

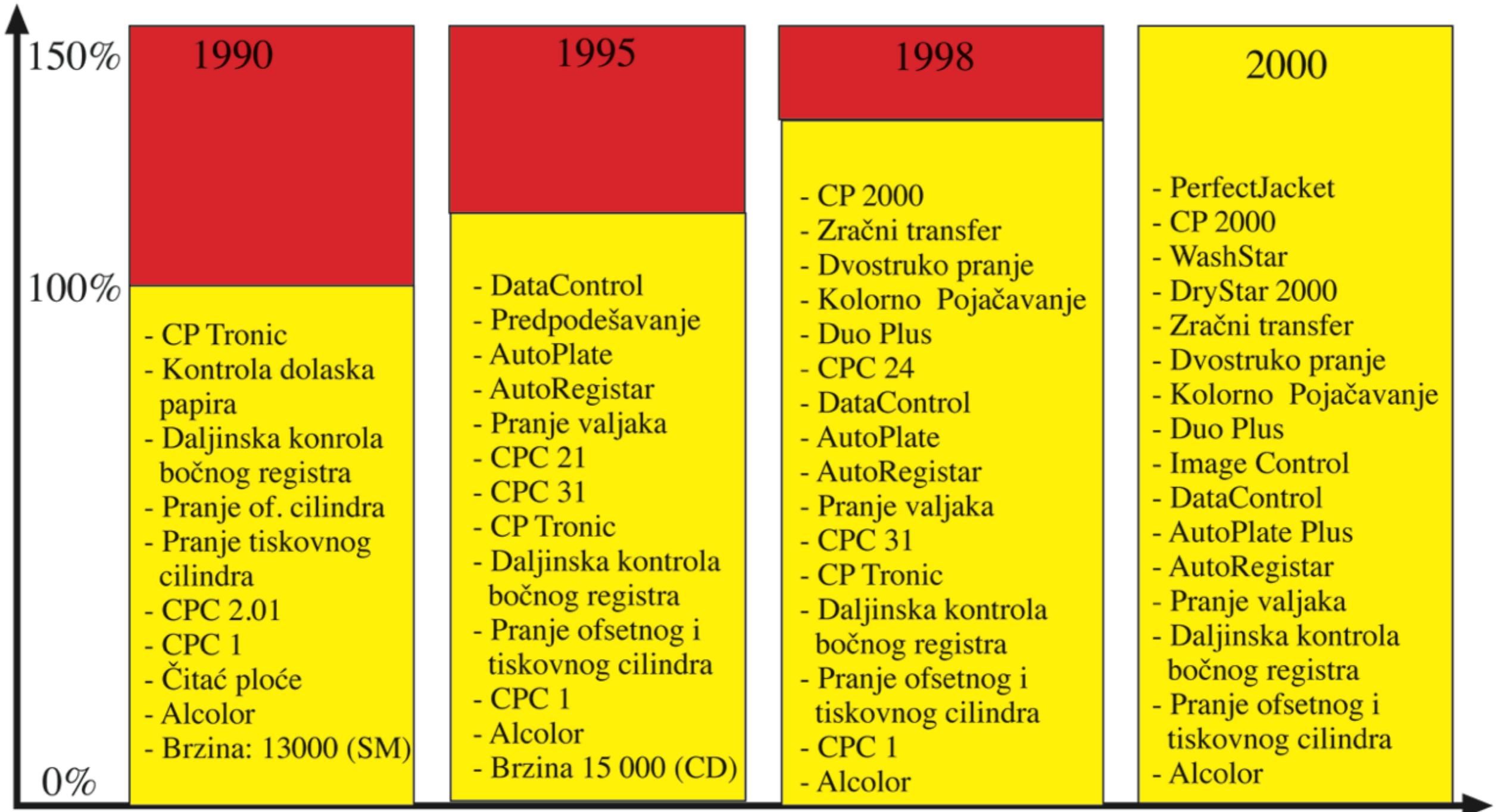
Open Ergonomic
Automation System

Heidelberg AG

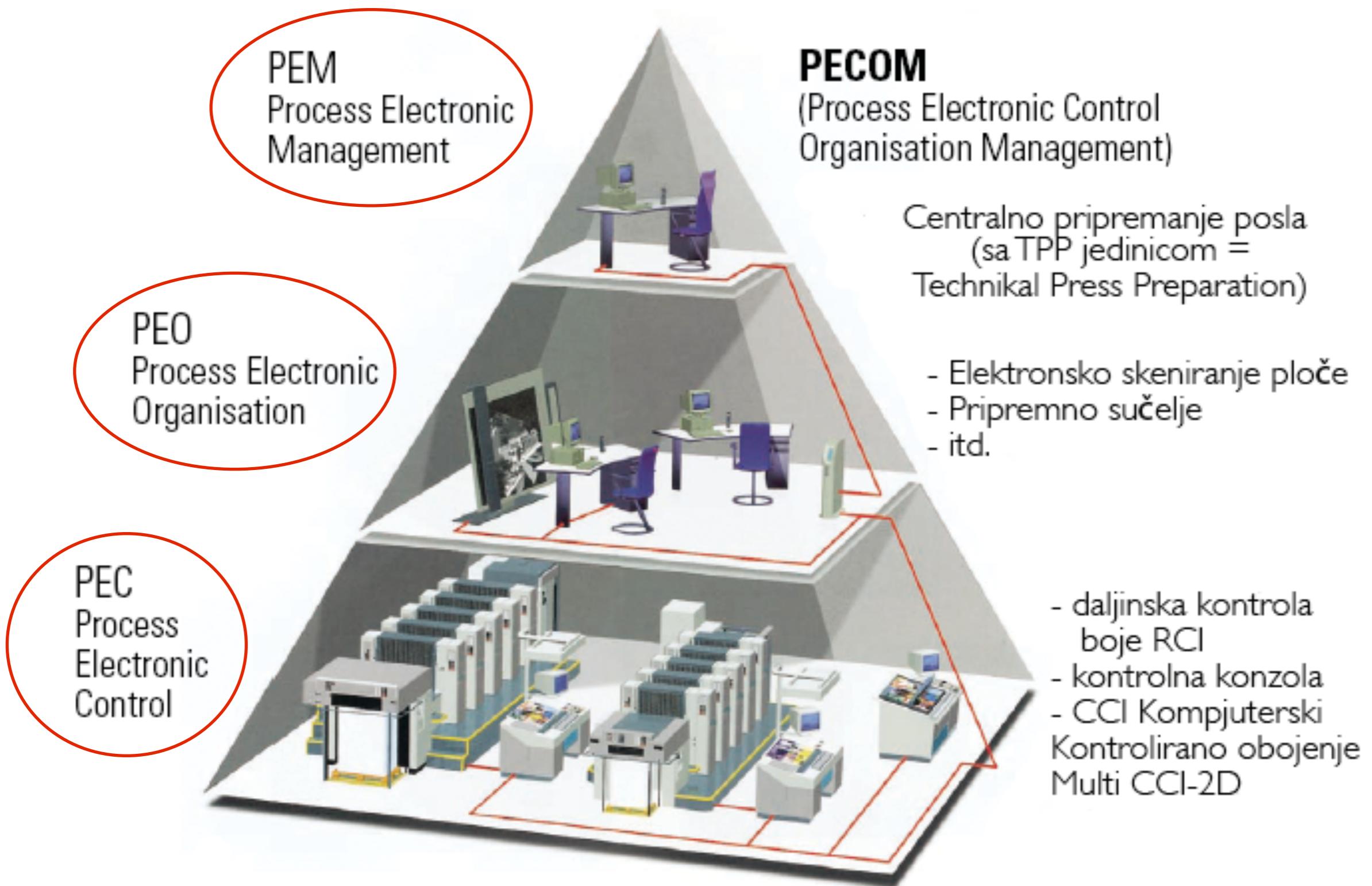
MAN Roland AG

KBA

Razvoj automatike na Heidelberg strojevima

Razvoj automatike na Rolandovim strojevima

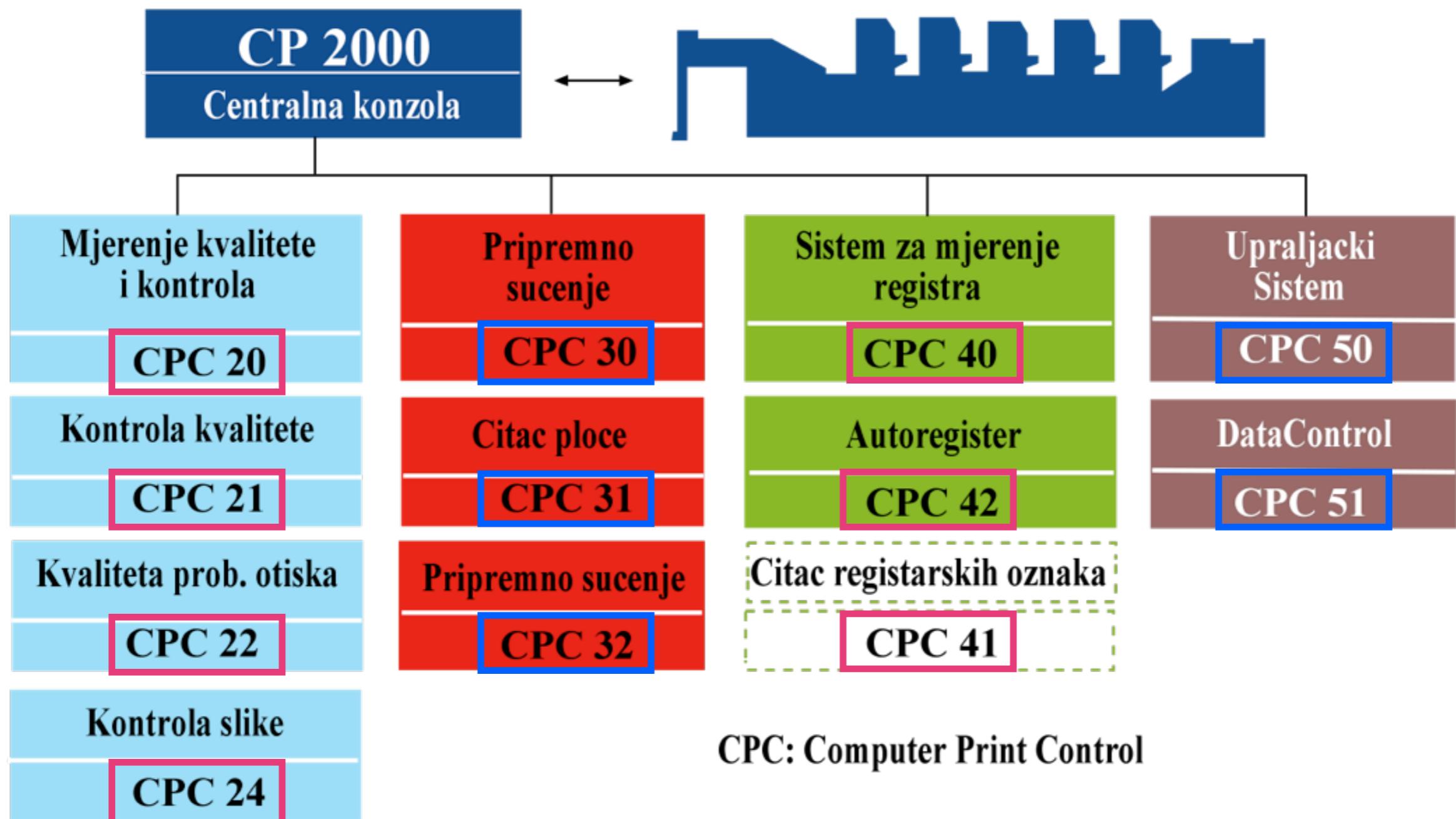

Razvoj automatike na KBA strojevima

OPERA (OPen ERgonomic Automation System)

Ergotronic	Kolortronik	Scantronic	Densitotronic	Logotronic	Qualititronic
Kontrolna konzola kao bazna jedinica	Daljinska kontrola i priprema jedinice za obojenje, vlaženje i ragistra	Čitač ploče i podešavanje zona na uređaju za obojenje	Jedinica za mjerenje gustoće obojenja	Otvoren sistem za povezivanje tiskara, proizvodnje, logistike, administracije	Ispitivanje kvalitete sa CCD kamerima

Sistem CP 2000

CPC I i CPC 2

Reguliranje = zatvoreni proces mjenjanja ili održavanje konstantnog stanja, pri čemu se vrše mjerena i uspoređivanja sa željenom vrijednošću, sve dok ne dođe do izjednačenja željene i izmjerene vrijednosti. (**automatska**=stroj; **samostalna**=čovijek)

Upravljanje = otvoreni jednosmjerni postupak djelovanja pri čemu izazvane promjene jedne veličine izaziva promjene određene početne veličine.

CPC I

**centralni pult za daljinsko
upravljanje (32 zone s 16 stupnjeva)**

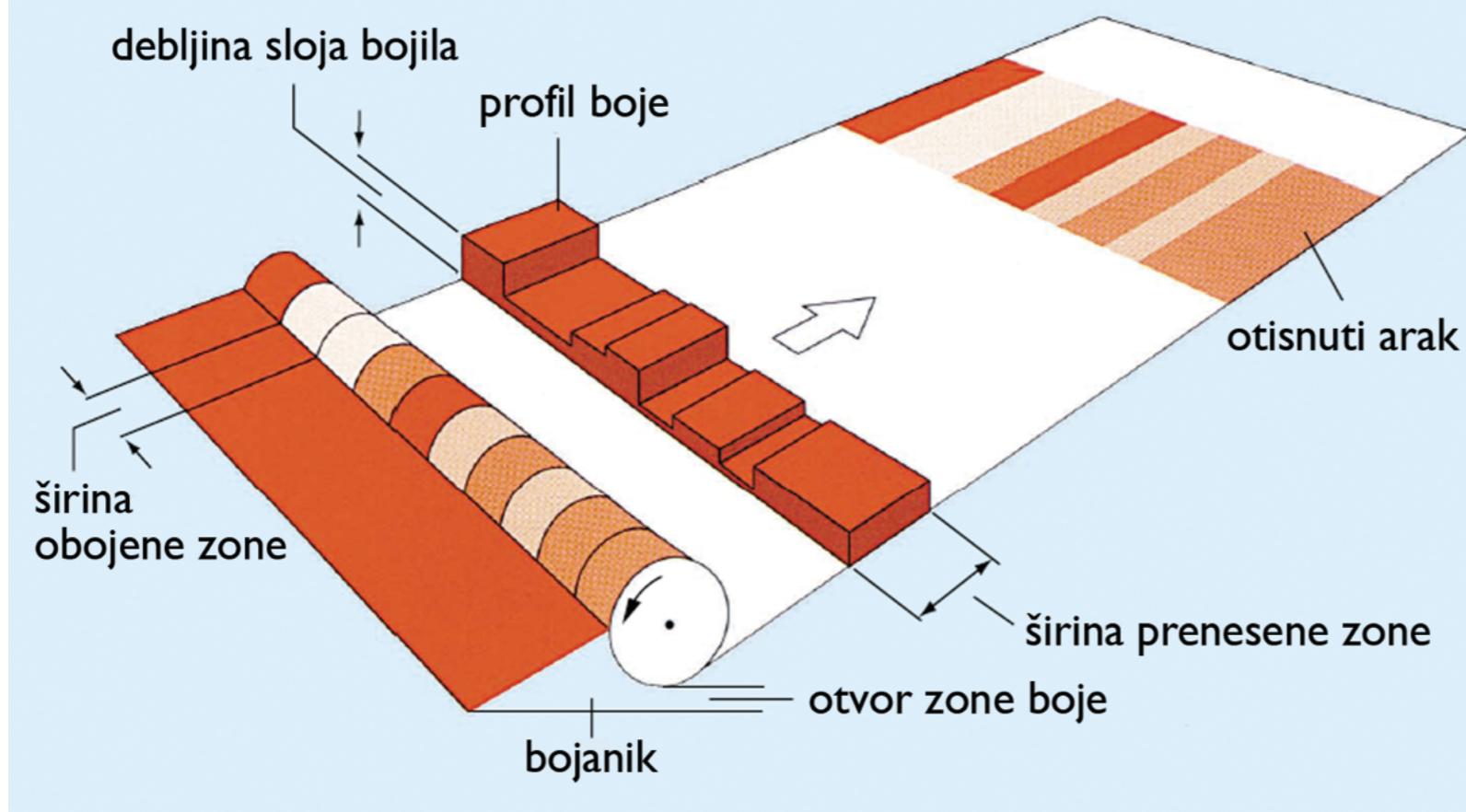
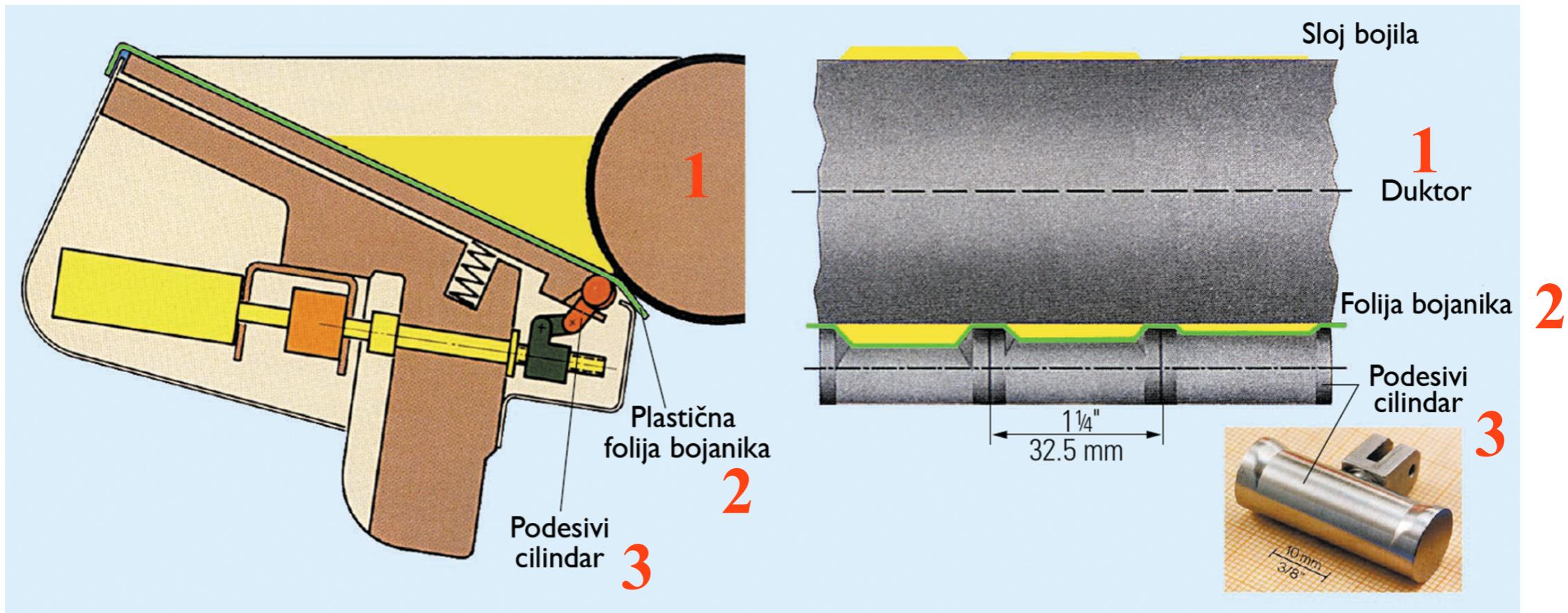
- podešavanje bočnog registra (0/100 mm)
- podešavanja obodnog registra (0/100 mm)
- nanos bojila (heber-duktor)
- podešavanje zonskih vijaka (32 potenciometra i motora za pomicanje)
- u odnosu na manualni princip, smanjenje vrijeme pripreme stroja
- izvor svjetlosti 6500 K
- na pultu su obuhvaćene funkcije koje trenutno utječu na otisak (uređaj za vlaženje, pudranje araka regulacija brzine, stop, start)
- korištenje elektroniku bez servisiranja i u stalnom pogonu (4 bojka=140 motora (128 zonski vijci, 8 obodni registar, 4 bočni registar)

CPC 1-02 (1982)

CPC 1 (1977)

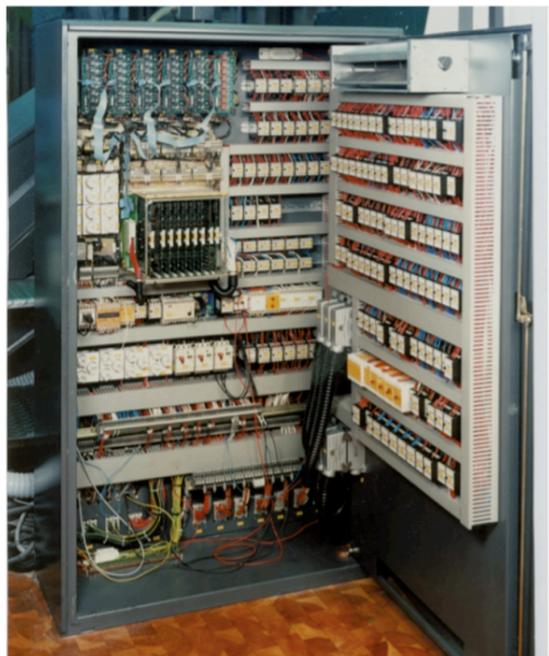

Regulacija zonskim vijcima

CP Tronic

Serijski je ugrađen uz stroj. Namjenjen je za potrebe upravljanja i kontroliranja svih funkcija stroja. Osnova CP tronica niz procesnih računala koji preko mreže senzora i impulsnih genetatora daje informacije komandama upravljanja (**1500 mesta za kontrolu na 4/0 Speedmasteru**).

CP tronic sastoji se od 3 funkcionalna područja:

- posluživanje stroja

(brojanje definirane naklade, otisnute naklade, preostalog djela naklade)

- signaliziranje smetnji

(lociranje i prikaz smetnji, ulagači i izlagači kup, zaštita)

- dijagnoza za servis

(određivanje servisnih intervala i momenta podmazivanja "nakon 60 000 otisaka" što produljuju životni vijek stroja

Čitav sustav CP tronik podjeljen je na 4 podsustava:

- cjelokupan stroj
- ulagači aparati

- tiskarske jedinice
- izlagači parat

CP Tronic

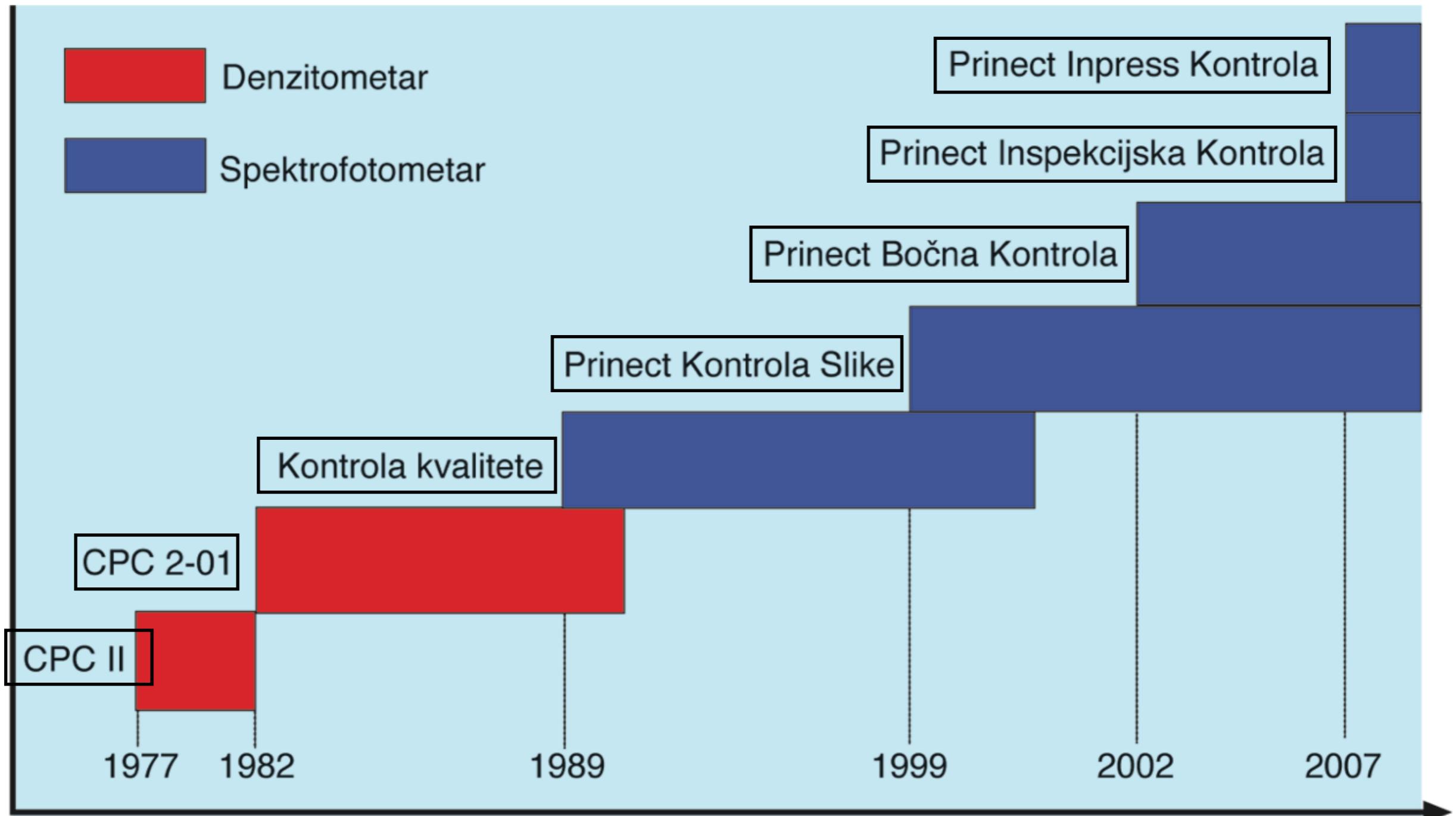
Kontrola tiskovne forme CPC 3

- mogući dodatak CPC pultu je CPC 3 (čitač tiskovnih formi)
- radi na principu denzitometrijskog skeniranja pri čemu se koriste 22 fotosenzora (fotodiode) koja su ugrađena po čitavoj širini pokretne konzole.
- prezentiran je na DRUPI 1982 i namjenjen je smanjenju vremena pripreme stroja (zonskih vijaka jedinice za obojenje).
- jedan analogni CPC 3 čitač tiskovne forme može opskrbljivati nekolikotiskarskih strojeva.
- konačan produkt je digitalni zapis koji je pohranjen na magnetskoj traci koja se učitava u CPC I
- u današnjem digitalnom dobu više nije potreban.
- danas se u pripremnom procesu koristi ink control software (DIPS) koji može izračunati integralna gustoća obojenje za svaku pojedinu zonu i direktno ju poslati u offsetni stroj.

Kontrola registra CPC 4

Mjerenje kvalitete u tisku

- U CPC 2 tvornički su unesene standardne vrijednosti:

gustoća obojenja (D), rastertonskih vrijednosti (80% i 40% RTV-a) i relativnog tiskarskog kontrasta (FOGRA).

- Također su dana i odstupanja za 3 standardne tiskovne podloge.

- Tjekom rada CPC 2 skenira strip za kontrolu kvalitete, izračunava i komparira izmjerene vrijednosti te daje signal CPC da izvrši korekcije u nanosu boje (rotaciju hebera i otvor zonskog vijka)

- Ušteda vremena je znatna (96% u odnosu na ručne denzitometre (spectrofotometre) i 86% u odnosu na denzitometre (spectrofotometre) koji rade s računalom.

	Standard	Gustoće obojenja kod punog tona D_{pp}			Tolerancija Tisk i dopušteno odstupanje od naklade
		Probni otisak i odobreni arak ispod granice		iznad granice	
Papir za umjetnički tisk sjajni	K	1.95	1.87	± 0.08	2.03
	C	1.60	1.54	± 0.06	1.66
	M	1.50	1.44	± 0.06	1.56
	Y	1.40	1.36	± 0.04	1.44
Papir za umjetnički tisk mat	K	1.80	1.72	± 0.08	1.88
	C	1.50	1.44	± 0.06	1.56
	M	1.40	1.34	± 0.06	1.46
	Y	1.35	1.31	± 0.04	1.39
Ofsetni papir	K	1.20	1.16	± 0.04	1.24
	C	1.10	1.06	± 0.04	1.14
	M	1.05	1.01	± 0.04	1.09
	Y	1.20	1.16	± 0.04	1.24

Tolerancije kontrasta i RTV-a

		Prirast tonske vrijednosti Z% kod ofsetnog tiska	
		Područje srednjeg tona	Područje 3/4 tona
		40%	80%
Papir za umjetnički tisak sjajni	K	15±3	9±2
	C	12	18
	M	7	11
	Y	18	11
Papir za umjetnički tisak mat	K	15±3	9±2
	C	12	18
	M	7	11
	Y	18	11
Offsetni papir	K	19±3	11±2
	C	16	22
	M	9	13
	Y	22	13

		Relativni tiskarski kontrast K (%)			Standard D _V
		Tričetvrtine tona			
		80%			
Papir za umjetnički tisak sjajni	K	45	52±7	59	1.95
	C	38	45±7	52	1.60
	M	35	42±7	49	1.50
	Y	34	40±6	46	1.40
Papir za umjetnički tisak mat	K	43	50±7	57	1.80
	C	35	42±7	49	1.50
	M	33	40±7	47	1.40
	Y	34	39±5	44	1.35
Offsetni papir	K	24	30±6	36	1.20
	C	22	28±6	34	1.10
	M	21	27±6	33	1.05
	Y	25	31±6	37	1.20

KOLORIMETRIJSKE VRIJEDNOSTI OSNOVNIH BOJA PO DIN 16 539 za KD papire

ČISTE BOJE	KROMATSKE KORDINATE		SVJETLINA
	X	y	
ŽUTA	0,437	0,494	77,8
MAGENTA	0,464	0,232	17,1
CIJAN	0,153	0,196	21,9
CRVENA	0,613	0,324	16,3
ZELENA	0,194	0,526	16,5
PLAVA	0,179	0,101	2,8

L* a* b* KOLORIMETRIJSKE VRIJEDNOSTI OSNOVNIH BOJA PO ISO STANDARDU 12647-1

Tip - vrsta papira	1 Sjajni premazani bezdrvni	2 Mat premazani bezdrvni	3 Sjajni premazani roto	4 Ne premazani bijeli	5 Ne premazani žuti
	L*a*b*	L*a*b*	L*a*b*	L*a*b*	L*a*b*
CRNA	18/0/-1	18/1/1	20/0/0	35/2/1	35/1/2
CIJAN	54/-37/-50	54/-33/-49	54/-37/-42	62/-23/-39	58/-25/-35
MAGENTA	47/75/-6	47/72/-3	45/71/-2	53/56/-2	53/55/1
ŽUTA	88/-6/95	88/-5/90	82/-6/86	86/-4/68	84/-2/70
CRVENA	48/65/45	47/63/42	46/61/42	51/53/22	50/50/26
ZELENA	49/-65/30	47/-60/26	50/-62/29	52/-38/17	52/-38/17
PLAVA	26/22/-45	26/24/-43	26/20/-41	38/12/-28	38/14/-28

Kontrola kvalitete otiska CPC 2

Prinect CP 2000 and Prinect Press Center (2008)

Prinect bočna kontrola

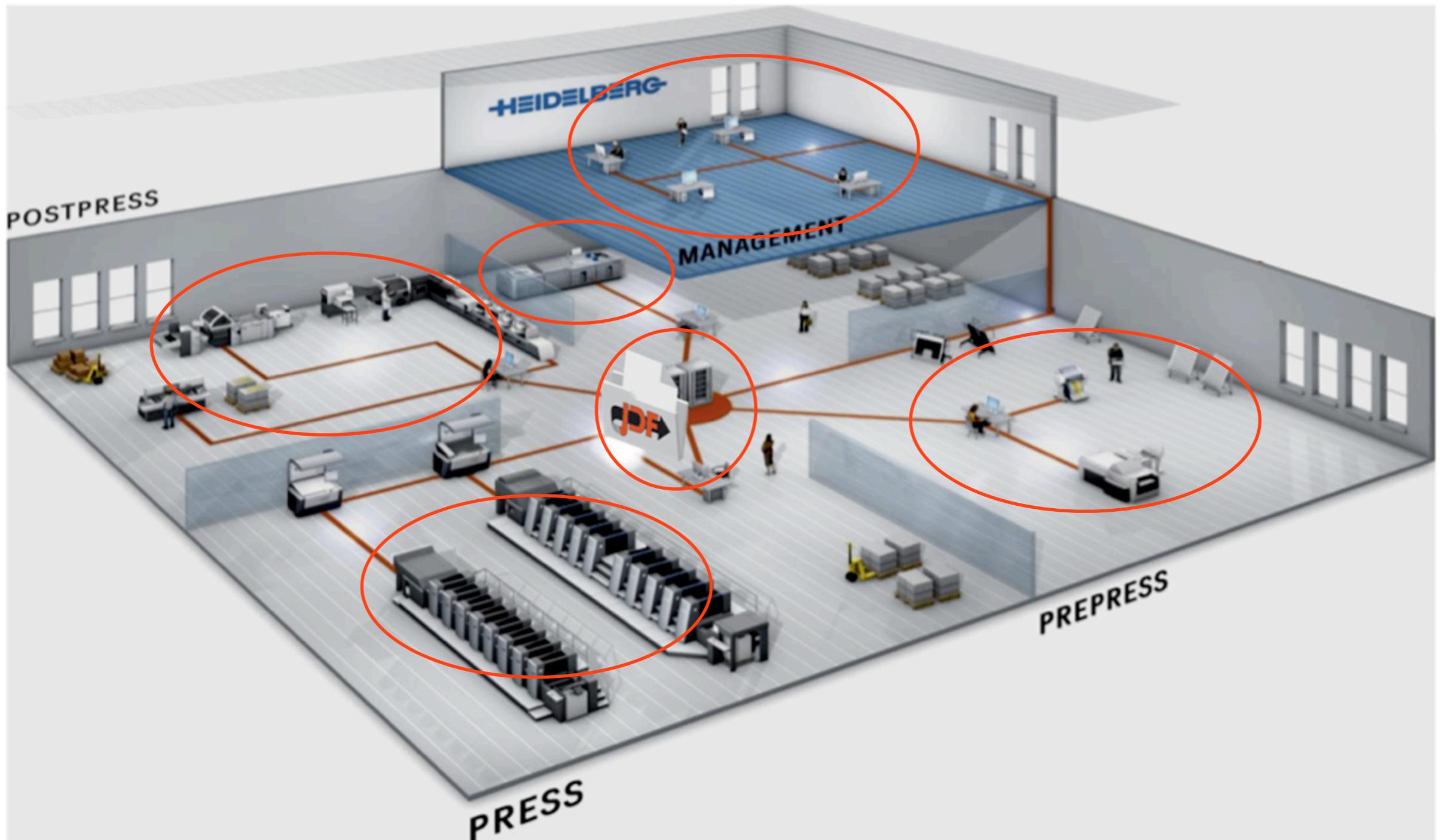
Prinect inspekcijska kontrola

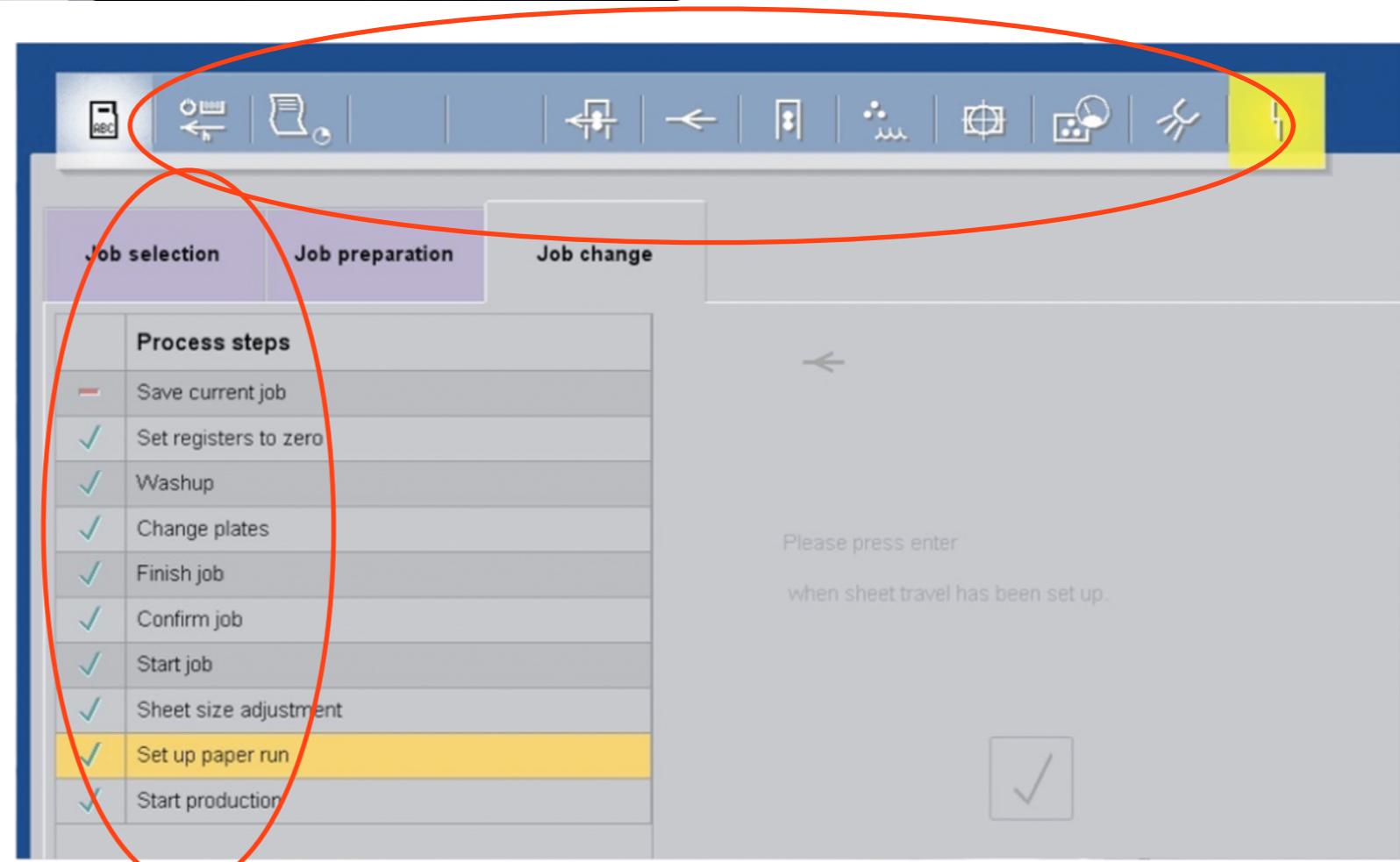

Prinect inpress kontrola

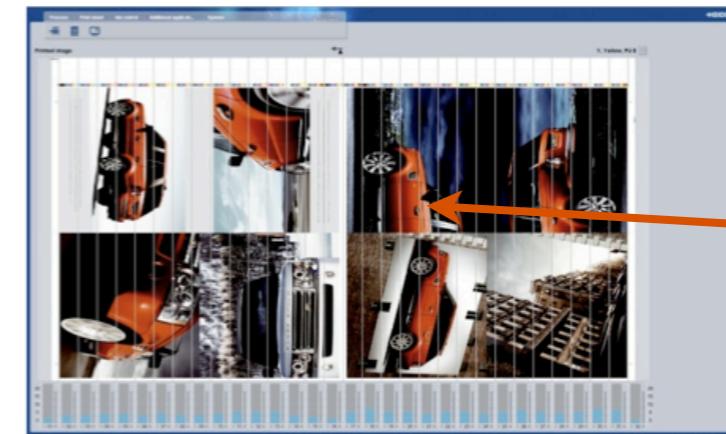

Povezivanje proizvodnih procesa

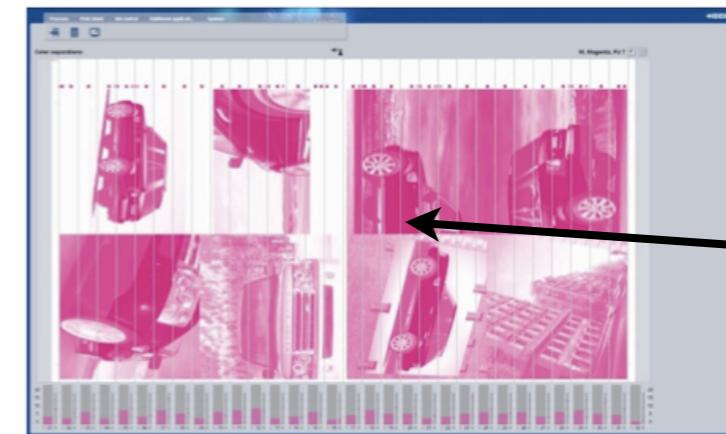
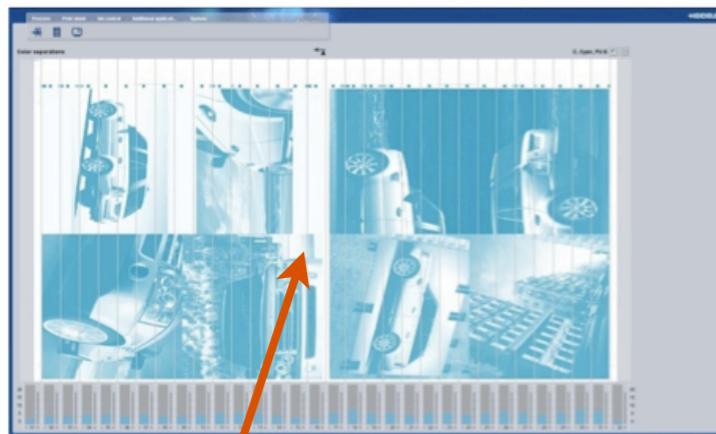

Dijagnostika

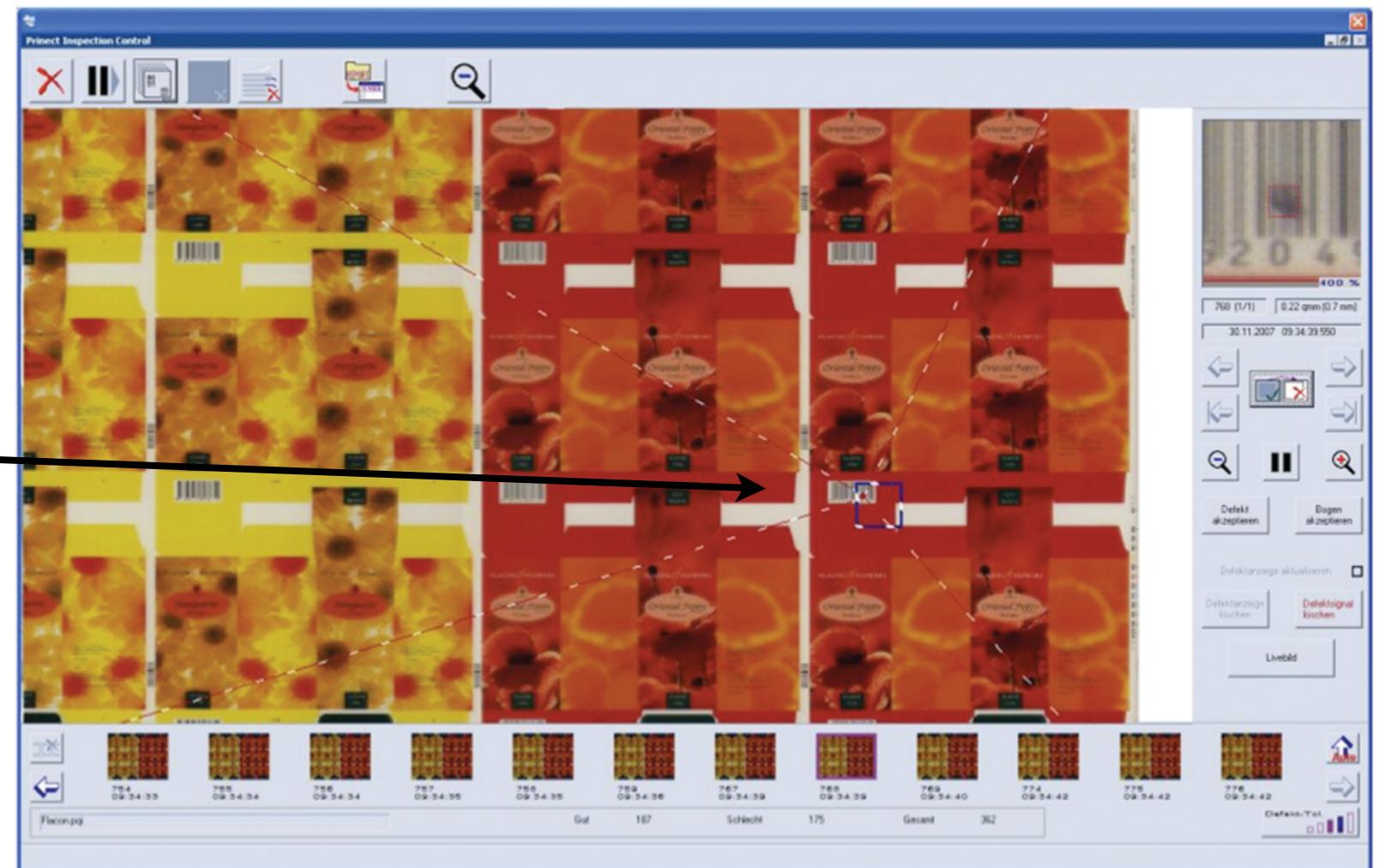
Kolorni otisak

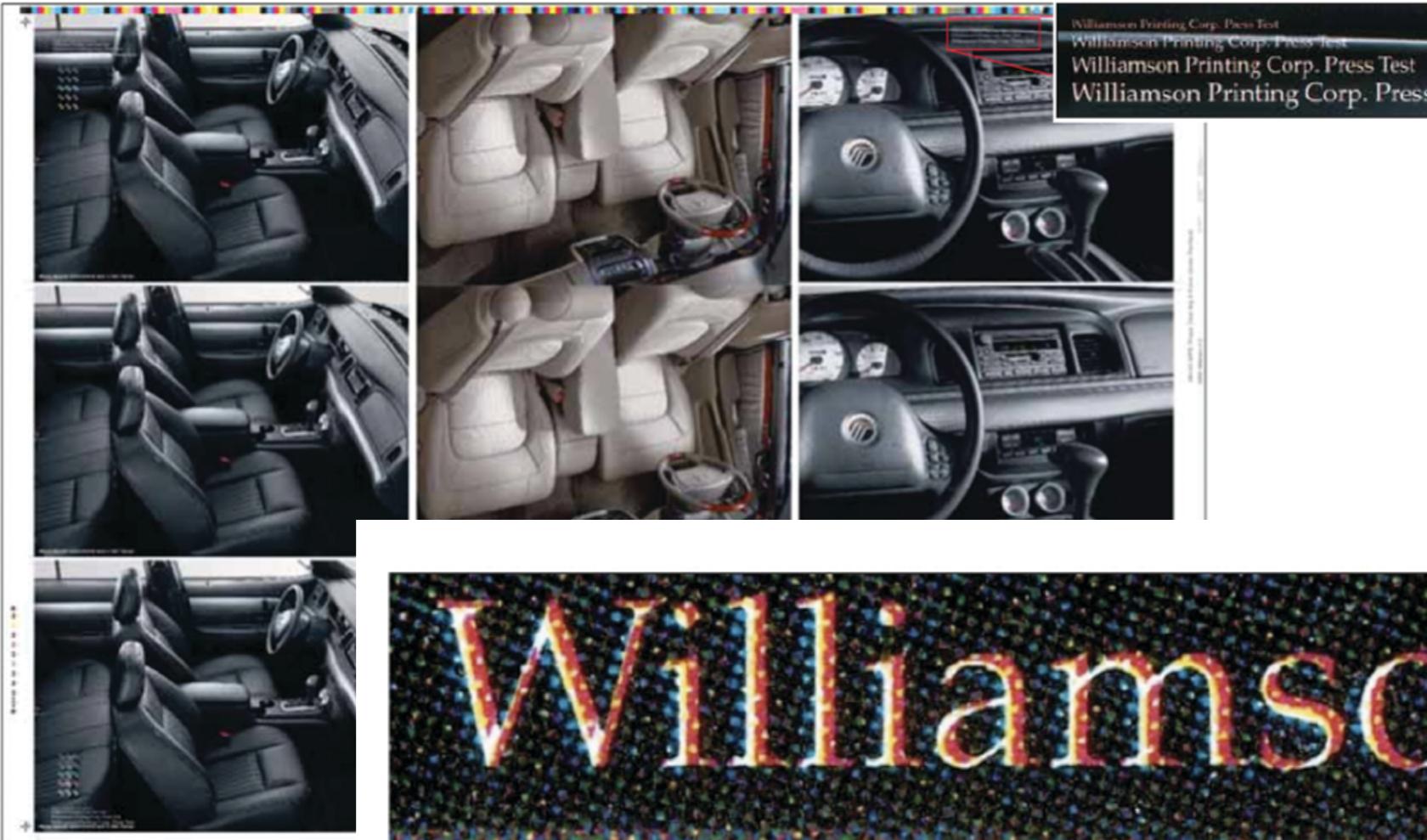

Separacija otiska

Ploča

Detaljan
Kolorni otisak

Williamson Printing Corp. Press Test
Williamson Printing Corp. Press Test
Williamson Printing Corp. Press Test
Williamson Printing Corp. Press

Example, not Compensated
Ratio 1:1

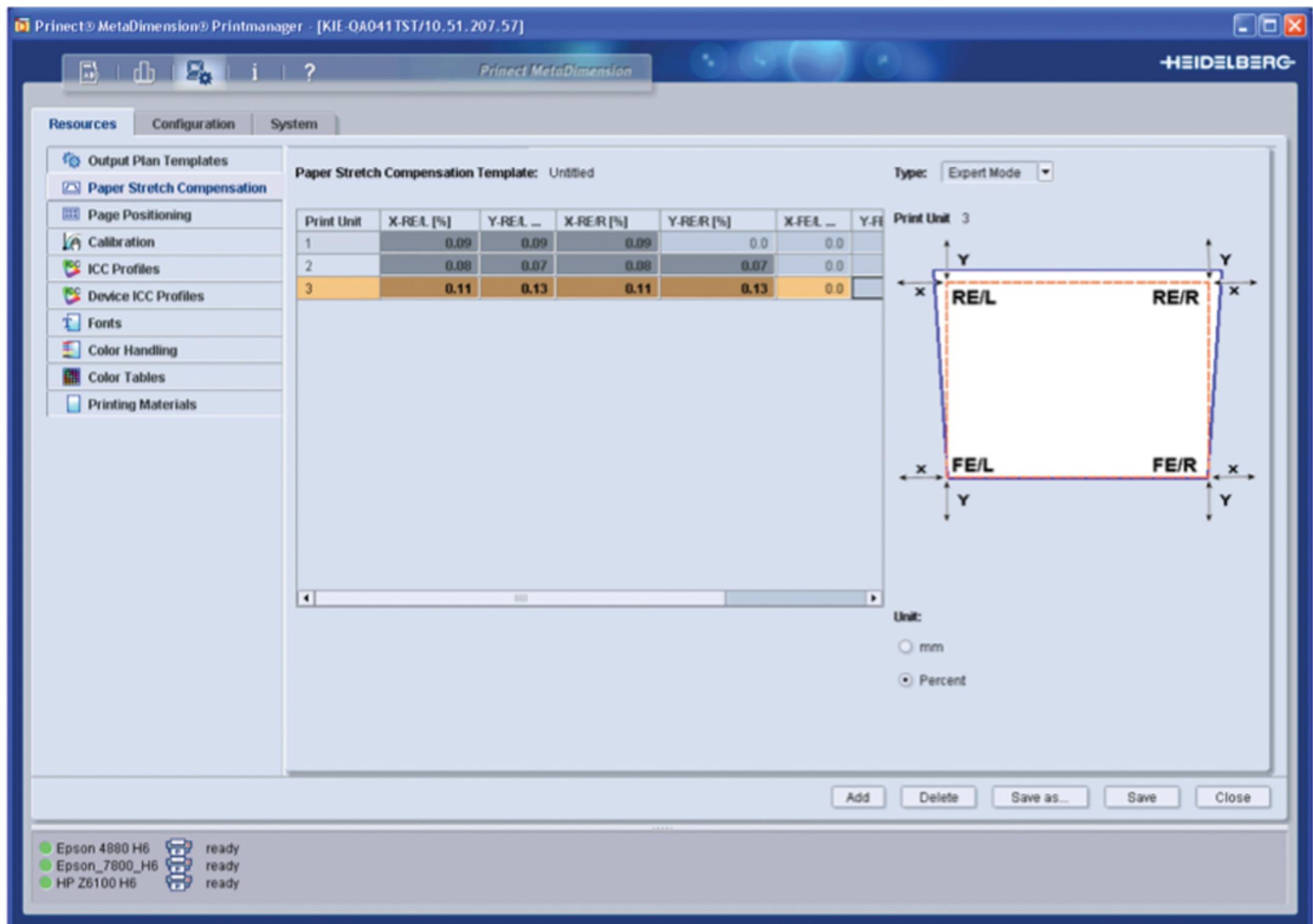
Williamson
Williamson

Williamson Printing Corp. Press Test
Williamson Printing Corp. Press Test
Williamson Printing Corp. Press Test
Williamson Printing Corp. Press

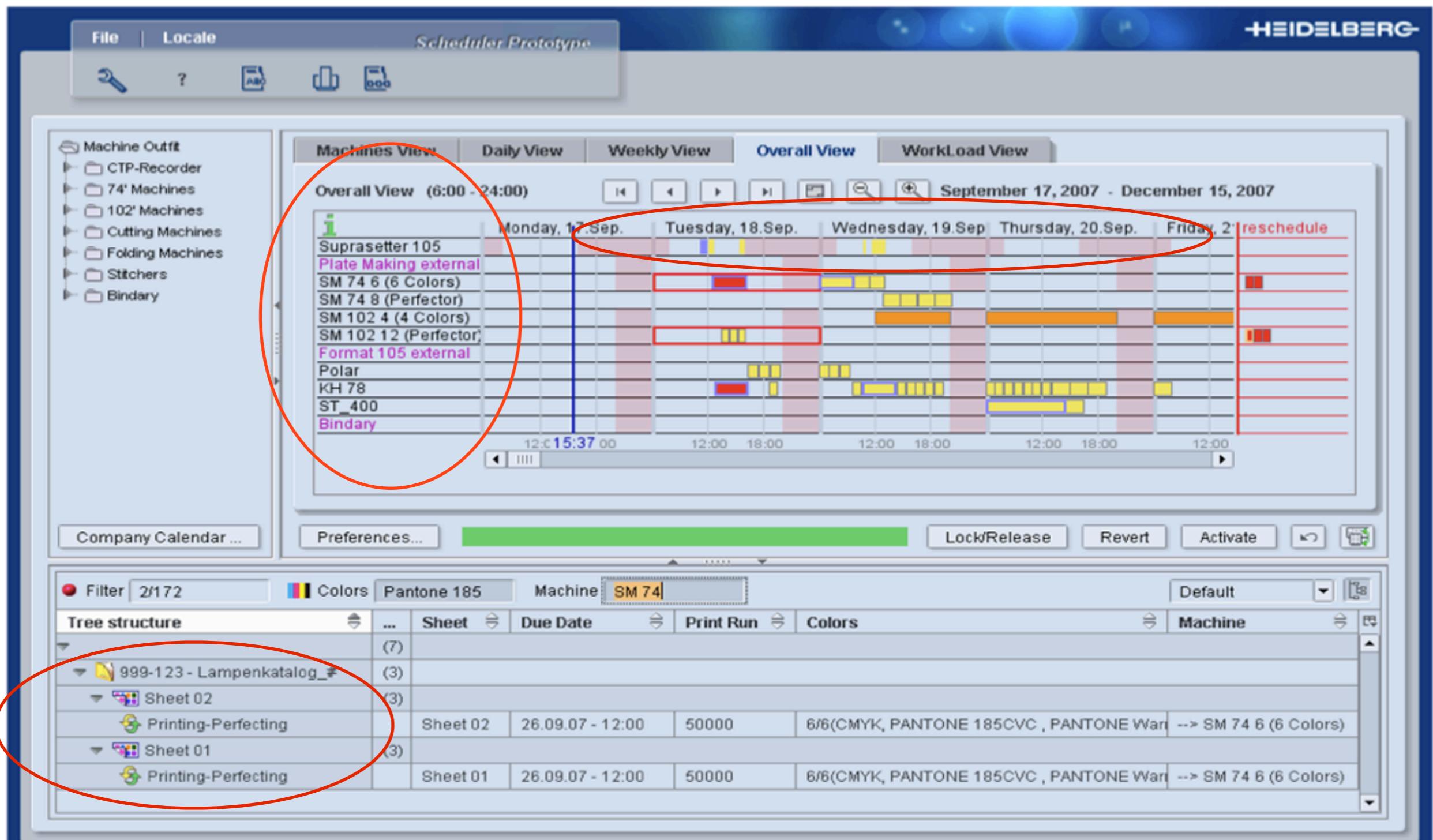
Example Compensated
Ratio 1:1

Williamson
Williamson

Korekcija razvlačenja papira

Praćenje cijelokupnog proizvodnog procesa

Hvala na pažnji!